Ушбу сонда: 2 Уй-жой қурилиши: МУАММО ВА ЕЧИМ | 3 БИЗДАН СЎРАГАН ЭДИНГИЗ | 4 Ташаббус ҚИШЛОҚ ЎЙИНГОҲИ

ИНСОНГА НАФ КЕЛТИРИШ – ОЛИЙ БАХТ

ГАЗЕТА 1991 ЙИЛ 21 МАРТДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ISHONCH

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ ГАЗЕТАСИ

2005 йил 13 апрел, чоршанба № 61 (1902)

СЕШАНБА, ЧОРШАНБА, ЖУМА ВА ШАНБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ

ЎЗБЕКИСТОННИНГ ҚИРҒИЗИСТОНГА БЕҒАРАЗ ЁРДАМИ

Ўзбекистон Республикаси раҳбарияти томонидан Қирғизистонда юзага келган вазият муносабати билан мазкур мамлакатга беғараз ёрдам кўрсатиш тўғрисида қарор қабул қилинди. 60 вагондан иборат махсус поезд тайёрланиб, Андижонга жўнатилди. Инсонпарварлик юки таркибида уруғлик чигит, минерал ўғитлар, дизель ёнилғиси, цемент, арматура бор.

Юкни қабул қилиб олиш учун Андижонга Қирғизистон ҳукумати вакиллари, журналистлар келди.

Андижон темир йўл бекатида митинг бўлиб ўтди. Уни Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазири Б.Субанов очди.

- Мен бу ерга Қирғизистон Республикаси президенти вазифасини бажарувчи, Бош вазири Қ.Боқиевнинг топшириғига биноан келдим, - деди делегация раҳбари Андрей Иордан. - Қирғизистон раҳбари Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовга, бутун Ўзбекистон халқига кўрсатган инсонпарварлик ёрдами учун чуқур миннатдорлик билдирди. Шуни таъкидлашни истардимки, халқингиз Қирғизистонга ўз вақтида ёрдам қўлини чўзди. Дўстлик ришталари айнан мана шундай қийин дамларда синалади.

Қирғизистон Республикаси қишлоқ, сув хўжалиги ва қайта ишлаш саноати вазири А.Анорбоев ушбу мурувват ёрдами экиш кампаниясини ўз вақтида якунлаш имконини беришини алоҳида таъкидлаб, қирғиз оилаларининг фаровонлиги, дастурхонининг тўкинлиги айнан шу ёрдамга ҳам боғлиқ эканлигини айтди. У кўрсатган мурувват ёрдами учун Ўзбекистон Президенти ва халқига миннатдорлик изҳор этди.

- Қўшни қирғиз халқи билан дўстлик муносабатларимиз азалийдир, - дейди Андижон шаҳридаги Хўтанариқ маҳалласи фуқаролар йиғини раиси Шуҳрат Иброҳимов. - Бундай мурувват ёрдамини фақат тинчлик ва осойишталик ҳукм сураётган мамлакатгина кўрсатиши мумкин. Ўзбекистон эса айнан шундай давлат. Бугунги воқеа бунга яна бир ёрқин мисолдир.

Поезд перрондан манзил сари йўл олди.

С.ШУКУРОВ,
ЎзА мухбири

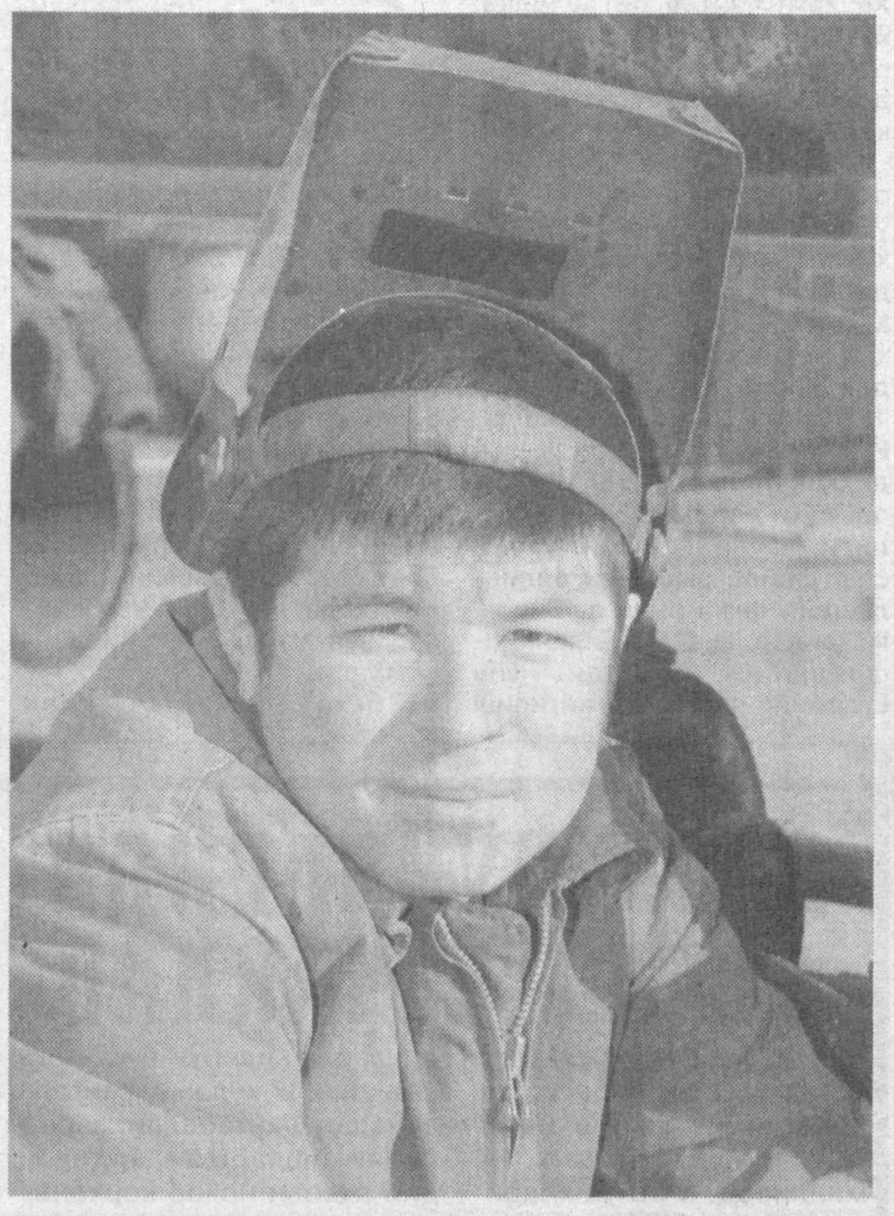

«ҲАРАКАТ ПЛЮС» ИССИҚЛИК УЛАШАДИ

Чирчиқдаги «Ҳаракат плюс» кичик корхонасида иситиш қозонларининг ўттиздан ортиқ тури ишлаб чиқарилади. Улар табиий газ, электр энергияси, кўмир ва ҳатто ўтин билан ҳам ишлайверади. Шу пайтга қадар корхона истеъмолчиларга 500 донага яқин иситиш қозони етказиб берди.

Айни пайтда мамлакатимизда бу маҳсулотга талаб катта. Биргина Чирчиқ шаҳрининг ўзида тўққиз юздан кўпроқ кўп қаватли уй бор. Уларнинг аксарияти марказий иссиқлик тизимига уланган. Хизмат кўрсатиш сифати ҳамма уйда ҳам талаб даражасида деб бўлмайди. Сабаб - мавжуд қозонхоналарнинг фойдаланиш муддати аллақачон тугаган.

Давлатимиз раҳбарининг шу йил 10 февралдаги «Уй-жой мулкдорлари ширкатлари фаолиятини такомиллаштириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори бу борадаги мавжуд муаммолар ечимини топишда муҳим дастуриламал бўлаяпти.

Ушбу ҳужжатда уй-жой мулкдорлари ширкатлари фаолиятини янада такомиллаштириш, уларнинг маҳаллий ҳокимият органлари ҳамда хизмат кўрсатувчи эксплуатация ва таъмирлаш ташкилотлари билан ўзаро ҳамкорлигини кучайтиришга алоҳида эътибор қаратилган.

Чирчиқ шаҳар ҳокимлиги «Ҳаракат коммунал сервис» хизмати, «Оталиқ», «СМН» ҳамда «Сарабоғ» ширкат хўжаликлари билан ҳамкорликда ўтган йили 2 та болалар боғчаси, 2 та мактаб ва 33 та кўп қаватли уйнинг ҳар бирига «Ҳаракат плюс» кичик корхонасининг иситиш қозонларини ўрнатди.

- Маҳсулотимизга буюртма кўп, - дейди корхона раҳбари Отабек Саидов. - Яқинда Қозоғистонда савдо уйимизни очдик. Икки-уч ойдан кейин бошқа қўшни мамлакатларга ҳам маҳсулот экспорт қилишни бошлаймиз.

Қозонларимизга хавфсизлик ускунаси ўрнатилган. Олов билан ишлайдиган бу аппаратнинг қулайлиги - иссиқлик меъёрини белгиланган маромда сақлаш билан бирга совуқ сув, табиий газ ва бошқа манбалардан фойдаланиш хавфсизлигини таъминлайди.

Саксонга яқин киши меҳнат қилаётган корхона ўтган йилни 64 миллион 200 минг сўмлик соф фойда билан якунлади.

(ЎзА)

СОАТИГА 125 МИНГ ДОНА ҒИШТ

Навоий шаҳридаги «Ишлаб чиқариш бошқармаси» ҳиссадорлик жамияти таркибидаги корхоналар сони ҳам, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар тури ҳам биттага кўпайди. Ҳиссадорлик жамияти раҳбари Светлана Зиряsecurованинг айтишича, икки юз киши меҳнат қилаётган янги ғишт заводи соатига 125 минг дона пишиқ ғишт ишлаб чиқариш қувватига эга.

Заводнинг дастлабки маҳсулотлари Навоий аэропорти қурилиши, Қизилқум фосфорит комбинати, касб-ҳунар коллежлари, қишлоқ врачлик пунктлари каби иншоотлар қурилишига пешма-пеш жўнатилмоқда. Маҳсулот сифати юқори бўлганлиги боис бугунгача Навоий кон-металлургия комбинати, Навоий вилоят капитал қурилиш инжиниринг компанияси, «Навоий автойўл» ҳудудий бирлашмаларидан катта миқдорда буюртмалар тушди.

(ЎзА)

ТЕКШИРУВ ҚОНУНИЙМИ?

Фуқаролардан бири ўғли хизмат кўрсатувчи шаҳобча очганлигини, лекин текшир-текширлар кўпайиб кетганлигидан «дўконни» ёпмоқчи эканлигини айтиб шикоят қилди.

– Биз буни текшириб кўрамиз, хусусий тармоқлар фаолиятига ортиқча аралашувларга чек қўйилган, – деди Наманган вилояти Солиқ бошқармаси назорат органлари фаолиятини мувофиқлаштириш ва мониторинг олиб бориш бўлими бошлиғи Эркинжон Ғофуров воқеадан огоҳ бўлгач.

Унинг айтишича вилоятда текширишларни тартибга солиш, ишбилармон ва тадбиркорлар ишига ортиқча аралашувларга чек қўйиш бўйича зарур чоралар кўрилялти. Масалан, олдинлари турли ташкилотларнинг «папка кўтарган» айрим вакиллари хусусий тадбиркор эшигидан кириб келиб ҳужжатларни титкилай берар, ҳатто дўқ-пўписа қилишдан тоймасди. Текширишларни тартибга солиш, улар самарадорлигини оширишга оид Президент Фармони ва Вазирлар Маҳкамаси қароридан сўнг аниқ тадбирлар изчил амалга оширилиб, бу борада ижобий натижаларга эришилди. Чунончи, 2003 йилда кичик бизнес корхоналарини текшириш олдинги йилга қараганда 10,6 фоизга, 2004 йилда эса бир йил аввалгисига нисбатан 12,3 фоизга камайди. Шунингдек, интизомли солиқ тўловчиларни ортиқча безовта қилмаслик, улар ишини ривожланишига кўмаклашиш чоралари кўрилмоқда.

Долзарб мавзу

Буни рақамлар билан ҳам изоҳлаш мумкин. Агар 2003 йилда текширишлар режа жадвалига киритилган кичик бизнес субъектлари сони 1333 тани ташкил этган бўлса, ўтган йилга келиб 989 тани ташкил этди. Амалдаги йилда текширишлар янада камайди. Бу гаплар агросекторга ҳам тегишли. Маълумки, бугунги кунда ширкат ва жамоа хўжаликлари аста-секин ўз ўрнини фермер хўжаликларига бўшатиб бермоқда. Ҳозирдаёқ Норин, Чуст туманларидаги қатор ширкат хўжаликлари фермер хўжаликларига айлантирилган. Улар фаолиятини кенг йўлга қўйишга кўмаклашиш назорат органларининг ҳам вазифасидир. Ушбу йўналишда вилоятда бир мунча тадбирлар амалга оширилмоқда. Чунончи фермер хўжаликларини текширишга ер қонунчилиги бузилганда, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш соҳасида шартнома режалари бажарилмаган тақдирдагина киширилади. Бу ўринда таъкидлаш жоизки, жорий йилда фермерлар фаолиятини текшириш 2004 йилга нисбатан 15,7 фоизга камайди.

Яна шуни тилга олиш лозимки, эшигингиздан папка кўтариб кириб келган ҳар қандай назорат ходимига ҳужжатингизни тақдим этаверишингиз шарт эмас. Агар у ҳақиқатан қонуний равишда келган бўлса, тегишли ҳужжатни тақдим этади.

Бу ўринда битта мисол келтирсак. Норин туманида иш юритаётган Турсунбой (маълум сабабларга кўра фамилиясини айтмадик) исмли фермер устма-уст ташриф буюрган текширувчиларни яхши кутиб олмади. Махсус маълумотга эга бўлган, ўз соҳаси бўйича қонун ва кўрсатмалардан хабардор йигит тўғри фаолият кўрсатаётганига амин эди. Бироқ, папкалилар унинг фаолиятидан бир талай «хатоликлар» топишди. Зиммасига жарималар юклашди.

Юқорида таъкидланганидек, фермер ҳам анойилардан эмас эди. Ўзидан «топилган» айблар нотўғрилигини, номига ёзилган жарималар асоссиз эканлигини баён этиб, вилоят хўжалик судига ариза берди. Ҳақиқат асло синмайди, деганлари рост. Хўжалик суди Турсунбой фермерни ёқлаб унинг фойдасига қарор чиқарди.

– Бинобарин биз, –деди суҳбатимиз якунида Э.Ғофуров, – бошқа назорат органлари билан ҳамкорликда текширишлар режасини ишлаб чиқиш жараёнида интизомли солиқ тўловчиларга нисбатан енгилликлар яратиш ҳақида алоҳида бош қотираяпмиз. Зеро, Президентимиз Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги маърузасида 2005 йилда иқтисодий ислоҳотларни амалга оширишнинг энг муҳим устивор вазифаларидан бири – хусусий тармоқнинг жадал ривожланиши, мамлакат иқтисодиётидаги улуши кўпайишини таъминлаш, давлат тузилмаларини хусусий тадбиркорлик фаолиятларига аралашувини янада чеклаш лозимлигини алоҳида таъкидлаб ўтди.

О.ЖУМАНАЗАРОВ,
«Ишонч» мухбири

Меҳнат муҳофазаси

ИШ ЖОЙИ аттестациядан ўтказилганда

Авиация мураккаб соҳа. Шу боисдан ҳам ҳар бир меҳнаткашга кўнгилдагидек иш шароитини яратиш ҳамда техника хавфсизлиги қоидаларига оғишмай риоя этилишига эришиш муҳим аҳамиятга эга. Шуни ҳисобга олиб Ўзбекистон авиация ходимлари касаба уюшмаси Марказий Кенгашининг мутахассислари корхоналарда 176 та текширувлар ўтказишди. Тармоқдаги деярли барча иш жойлари йилига бир мартадан, лозим бўлган тақдирда эса икки мартадан назоратдан ўтказилди. Уларда 1.834 та қонунчилик меъёрлари бузилганлиги аниқланиб, уларни бартараф этиш юзасидан тавсияномалар берилди. Ижроси эса қатъий назоратга олинди.

Шуниси аҳамиятлики, корхоналар раҳбарлари ҳамда касаба уюшма қўмиталарининг саъи-ҳаракати натижасида меҳнат муҳофазаси борасида учраётган камчиликларнинг деярли барчаси бартараф этилмоқда. Айниқса, техника хавфсизлигига оғишмай амал қилинишига тармоқда алоҳида аҳамият қаратиляпти. Шу мақсадда тўртта услубий қўлланма чоп этилди ва барча бошланғич ташкилотларга тарқатилди. Турли семинарлар ўтказиш ҳам кутилган натижани бермоқда. Айни вақтда 272 нафар меҳнат муҳофазаси бўйича вакил фаолият кўрсатяпти. Уларнинг 17 нафари махсус дастур бўйича Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгашининг ўқув марказида малакаларини оширдилар.

Кейинги пайтда мутахассисларнинг ишини фаоллаштириш мақсадида "Меҳнат муҳофазаси бўйича йилнинг энг яхши вакили" кўрик-танлови ҳам ўтказилмоқда. Унинг ғолиблари турли қимматбаҳо совғалар билан рағбатлантириляпти. Қатор корхоналарда тузилган жамоа шартномаларида меҳнат муҳофазаси вакилларини моддий рағбатлантириш масаласи ҳам киритилган. Бу ҳам ўз навбатида уларнинг ишларида сезиларли ижобий натижаларга эришишларида муҳим омил бўлмоқда. Меҳнат муҳофазасини яхшилаш бўйича раҳбарлар билан ишлаш ҳам йўлга қўйилди. Улар қонун талаблари бузилиши юзасидан ўз вақтида огоҳлантирилиб, йўриқномалар бериляпти. Кейинги пайтда 336 та ана шундай таклифлар киритилди. Тармоқ касаба уюшмалари Марказий Кенгашида меҳнат муҳофазаси бўйича меъёрий ҳужжатларнинг экспертизаси ҳам ўтказиляпти.

Афсуски, бу муҳим тадбирга кўнгилдагидек муносабатда бўлмаётган раҳбарлар ҳам учраяпти. Мана шундай шахслардан 39 нафари моддий жавобгарликка тортилди. Кейинги тўрт йил мобайнида 35 та бахтсиз ҳодиса рўй берди. Уларда 43 нафар авиаходим турли даражада тан жароҳати олишди. Бундан юқоридаги раҳбарлар тўғри хулоса чиқариб олишса, айни муддао бўларди.

Лекин, меҳнат муҳофазаси борасида айрим муаммолар ҳам йўқ эмас. Махсус кийим-бош, пойабзал ва шахсий ҳимоя воситалари билан таъминлаш борасида ҳали кўп иш қилиниши лозим. Шунингдек, ҳар бир корхонада санитария ва маиший хоналарни жиҳозлаш, уларни нормал ишлашини таъминлаш зарур.

Чунки асосий мақсад ишлаб чиқаришда жароҳат олган меҳнаткашларга товон пули тўлаш эмас, аксинча бунга йўл қўймаслик учун соғлом ва хавфсиз иш шароитларини яратишдир. Бунинг учун иш жойларини аттестациядан ўтказиш муҳим. Бу борада бошланғич касаба уюшма ташкилотлари корхона раҳбарлари билан ҳамкорликда барча имкониятларини ишга солишлари керак.

Н.РАФИҚОВ,
"Ишонч" мухбири

Ислоҳот инсон учун

Қорақалпоғистон Республикасида бозор ислоҳотини чуқурлаштириш, иқтисодиётни янада эркинлаштириш ва аҳолига муносиб турмуш шароити яратиб бериш соҳасидаги устувор вазифалар муваффақиятли уддаланмоқда.

ОРОЛ БЎЙЛАРИДА УНГАН ЧЕЧАКЛАР

"Мўйноқ" ширкат хўжалиги катта наҳрдан бир неча чақирим олисда жойлашган. Ота касби чорвадорлик бўлган Алмисбой Шокиров Оролнинг туя ўркачидек улкан қум барханлари бағрида жойлашган қўл етмас кенгликларига армон билан тикилади. Кейинги йилларда тирикчилик манбаи сув кўпайганлигидан қалби таскин топади.

Тажрибали мутахассис раҳбарлик қилаётган аҳил жамоа чорва моллари туёқ сонини кўпайтириш билан бирга давлатга гўшт, сут сотиш шартнома режаларини ўринлатиб келаяпти. Бош чўпон Сарсенгали Туримбетов "Зокиркўл" бўйларида табиий ўт-ўлан сероблигидан мамнун. Ҳар бири 170-200 бош сигирни парваришлаётган Қуваниш Изтилеуов, Жумабой ва Ойдос Қўнғиротбоевлар боқувидаги моллар семиз ва соғлом. Бош ижарачи Кеулимжой Абдураҳмонов раҳбарлигидаги деҳқонлар 350 гектар майдонда озуқа экинларидан юқори ҳосил етиштириб келишаяпти.

Мўйноқ тумани ҳудудидаги катта-кичик кўлларда обҳаёт кўпаймоқда. Табиат саҳийлиги, ёғин-сочинлар туфайли сувга сув қўшилаётганлигидан овул одамларининг кўнглида ишонч ва умид туйғулари жўш урмоқда.

Вазирлар Маҳкамасининг қарорига мувофиқ Устюрт кенгликларида йилига 100 минг тонна кальцийли сода ишлаб чиқарадиган улкан корхона қад кўтарди. Завод фойдаланишга топширилса, кунига 450 тонна ош тузи ва 360 тонна оҳактошни кальцийли содага айлантиради. Бу қимматбаҳо хом ашё шиша, резина, металлургия, тўқимачилик саноатида, тиббиётда кўп ишлатилади. Ишчилар шаҳарчаси Элобод чўлидаги оппоқ кемага ўхшайди. 20 та кўп қаватли турар-жойлар, замонавий мактаб, болалар боғчалари, савдо, умумий овқатланиш ва бошқа инфратузилма тармоқлари аҳоли хизматида.

Қорақалпоғистон республикаси ҳудудининг 46 фоизини ташкил этадиган Қўнғирот туманида ер усти ва ер ости бойликлари бисёр. Биргина "Борсакелмас" мавзесини қоплаб ётган туз конида 105 миллиард тоннадан ортиқ қимматбаҳо бойликлар бор. Лойиҳа қиймати 250 миллион АҚШ долларига тенг йирик корхона фойдаланишга топширилса, нафақат Оролбўйи, бутун Ўзбекистонимизнинг иқтисодий салоҳияти янада ортади.

Буюк истиқлол шарофати билан қишлоқ хўжалиги ҳам ривожланишнинг ойдин йўлига ўтиб олди. Давлатга пахта, дон, пилла сотиш шартнома режалари ошириб бажарилди. Паст рентабелли ва зарар билан ишлаётган 35 та ширкат ўрнида 709 та фермер хўжаликлари ташкил этилди. Айни пайтда деҳқон-фермерлар сони 6600 дан ошиб кетди. Уларга 194,2 минг гектар суғориладиган майдонлар ажратилган бўлиб, 50 мингдан ортиқ киши меҳнат қилаяпти.

Қорақалпоғистон янгиланиш даврини бошидан кечирмоқда. Юртбошимиз таъкидлаганларидек, бутун халқимиз сингари қорақалпоқ эли ҳам нафақат бугунги ҳаёт, балки эртанги кунимиз, истиқбол орзуси билан, барчамизнинг таянчимиз ва суянчимиз бўлган жонидан азиз фарзандларимизнинг тақдири ва келажагини ўйлаб яшамоқда.

Қўнғиротда газ конденсатини қайта ишловчи Россия - Ўзбекистон "Ийгиликгаз" масъулияти чекланган қўшма корхонаси республикада ёнилғига эҳтиёжни бемалол қондиради. Айни пайтда бир кеча-кундузда 200 тоннадан зиёд маҳсулот ишлаб чиқарилаётган бўлса, кейинроқ бу кўрсаткич 500 тоннага етказилади.

Республика жанубида яна бир енгил саноат мажмуаси Ўзбекистон - Америка - Туркия ҳамкорлигида "Тўрткўлтекс" қўшма корхонаси қад ростлади. Қаровсиз қолган бино таъмирланиб, ҳашаматли ва чиройли корхона бунёд этилди. Цехларга Германияда ишлаб чиқарилган машиналар ўрнатилди. Хориждан келган "Техтима" компанияси мутахассислари ускуналарни тўлиқ ишга туширдилар.

- Мажмуанинг биринчи навбати тўла қувват билан ишласа, мингдан ортиқ йигит-қиз иш билан таъминланади, - дейди биз билан суҳбатда корхона бош директори Бозорбой Рўзимов. - "Тўрткўлтекс" маҳаллий хомашёдан тайёрланган маҳсулотларни ички ва ташқи бозорга чиқара бошлайди.

Оролбўйида амалга оширилаётган ишлар ижтимоий-иқтисодий тараққиётга эришиш ва халқ турмуш фаровонлигини таъминлашга қаратилган. Аграр сектор етакчи ўринни эгаллаган республикада тармоқни ривожлантириш учун аниқ дастур тузилган. Қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотлар дадиллик билан тадбиқ этилаяпти. Пахта, дон ва бошқа қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини кўпайтириш, ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, ҳар томчиси қадрли ҳисобланган сувдан унумли фойдаланиш асосий вазифа бўлиб турибди.

Суғориладиган майдонлар унумдорлигини ошириш мақсадида Элликқалъа, Тўрткўл ва Беруний тумани ҳудудида ирригация дренаж тармоқларидан фойдаланиш ва техник хизмат кўрсатиш, сув ресурсларини бошқаришни такомиллаштириш бўйича 74,55 миллион АҚШ доллари миқдорида маблағ ўзлаштирилади. 115 минг гектар ернинг ирригация ва мелиорация ҳолати яхшиланади. Жанубий туманлардаги захкаш ва ер ости сувларини Орол денгизига йўналтириш бўйича амалий ишлар қилинаяпти. "Қуйи Амударё бўйида кичик кўлларни барпо этиш" лойиҳасининг иккинчи навбати амалга оширилади.

2005 - 2006 йилларда барча ширкатлар фермер хўжаликларига айлантирилади. Ер ҳақиқий эгаларига топширилиб, қишлоқ ва овулларда мулкдорлар шаклланади. Қоракўлчилик хўжаликлари етиштирган сур териларининг 50 фоизи чорвадорларга қолдирилади.

Мураккаблашган экологик аҳволни ўнглаш учун денгизнинг қуриган ерларини мустаҳкамлаш ва тузли чангларнинг кўчишини пасайтиришга мўлжалланган "Орол денгизининг қуриган ерларидан иҳота ўрмонзорлари яратиш" ва "Маҳаллий тузга ва чўлга чидамли ўсимликларни экиш" лойиҳалари асосида денгизнинг шимолий-шарқий томонидаги кўлами 11 минг гектар далаю даштлар ўрмонзорларга айлантирилади. Қазилма бойликлари, углеводород заҳираларини тадқиқ қилиш ва ишлаб чиқариш кенг йўлга қўйилади.

(Давоми 2-бетда)

«Ишонч» фош этади

Сув келтирган элда азиз, дейди халқимиз. Қаҳрамонимиз Бахтибой эса на чўлга ва на элга сув келтирди. Аксинча бир ташкилот бошлиғи сифатида ичимлик сувини аҳолига расамади билан тақсимлаш ўрнига инсофни унутиб, ўзбошимчалик билан сувга нарх белгилаб одамларга пуллайверди.

НОИНСОФ

Ичимлик сувининг, айниқса, чўл шароитида қадри баланд. Бахтибой ёшлигидан сув сотишни орзу қилганми, ҳайтовур бир думалаб 2002 йил январида Сардоба туман «Ичимлик сув корхонаси»га бошлиқ бўлиб олди. У ўзи ўйлагандек ошиғи олчи туриб, бахтига ичимлик сувининг бозори чаққонлашиб кетаверди. Одамлар ҳам унинг оғзидан чиққан нархга тонналаб сувни сотиб олаверишди. Ахир, Зоминдек баҳаво табиат қучоғидан отилиб чиқаётган зилол сув 90 километр масофадаги қувур орқали оқиб келиб турсаю, ундан баҳраманд бўлишни ким ҳам хоҳламайди дейсиз. Бутун бир тумандаги ички тармоқ қувурлари ишдан чиққанлиги, оқибатда Зоминдан келадиган сув битта ҳовузга тўпланиб, шу жойдан тележкалар орқали тарқатилиши ҳам унга қўл келди.

Олти ой Бахтибой тинимсиз ҳовуздан сув сотди. Аниқ ҳисоб-китобларга кўра, у шу даврда 3571 куб.метр сувнинг ҳар куб.метрини белгилаб қўйилган 27 сўм ўрнига 50 сўмдан пуллади. Жами 178.550 сўм пулнинг 38.450 сўмини жиғилдонига урди.

Атрофга бундоқ қараса, мушугини «пишт» дейдиган мард йўқ. Бундан фойдаланган Бахтибой сувнинг ҳар куб. метрини 200 сўмга чиқариб пуллайверди. Бир йил давомида 1.495.140 сўмга сув сотди. Шундан 623.990 сўми киссага тушди.

Б.Файзиев ўз фаолияти даврида корхонага назорат-касса машинасини ўрнатмасдан, пулларни ўз вақтида кирим қилмай 1.681.090 сўмни НКМсиз ёки қатъий ҳужжат ҳисобланувчи патта бермасдан сотиб, хизмат кўрсатиш қоидаларини қўпол равишда бузди.

Сардоба туман «Ичимлик сув корхонаси»да юзага келган муддати ўтган қарздорлик кўпайгани туфайли ходимларга иш ҳақи вақтида берилмаслигини, уларни ижтимоий ҳимоялашга эътиборсизлик одатий ҳолга айланганлигини айтмасак ҳам бўлади.

– Ичимлик сувининг ҳар куб.метрига 300 сўмдан пул тўланса-да, патта ёки чек олганимни ҳеч қачон эслай олмайман, – дейди давлат белгиси 12Е 36-03 рақамли сув ташиш шахсий автомашина эгаси Т.Бердибеков.

Жиноят ишлари бўйича Сардоба туман суди мазкур жиноят ишини кўриб чиқиб, Файзиевга нисбатан уч йил муддатга аҳлоқ тузатиш жазоси тайинлади.

А.АЗИМОВ,
«Ишонч» мухбири

Қарор ижроси билан кучли

УЙ-ЖОЙ ҚУРИЛИШИ: МУАММО ВА ЕЧИМ

Истиқлолнинг дастлабки кунлариданоқ томорқа хўжалигини ривожлантиришга кенг йўл очилди. Республикамизда бўлгани каби Қашқадарё вилоятида ҳам якка тартибда уй-жой қурилишига эътибор кучайди.

Юртбошимиз Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисида алоҳида таъкидлаганидек, уй-жой қурилишини рағбатлантириш, молиявий оқимни йўналтириш мумкин бўлган, бозор иқтисодиёти талабларига жавоб берадиган самарали уй-жой бозорини шакллантириш муҳим аҳамият касб этади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2005 йил 16 февралда қабул қилинган «Уй-жой қурилиши ва уй-жой бозорини ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори аҳолининг шинам уй-жойларга бўлган талаб-эҳтиёжларини мумкин қадар тўлиқ таъминлаш, уй-жой қурилишини, айниқса, кичик шаҳарлар ва қишлоқ жойларини жадал юксалтириш, бунинг учун узоқ муддатли кредит беришни кенг жорий этишни кафолатлайди.

— Қарши даштида ташкил этилган Нишон туманида 1982 йилда «Дўстлик» кооперативи тузилиб, ўттиздан ортиқ уйлар бунёд этилган эди, - дея хотирлайди меҳнат фахрийси Жўра Хушназаров. - Банк кредитлари эвазига қурилган турар-жойларда фуқаролар ҳозирги пайтда ҳам ҳузур қилиб яшамоқдалар. Қарзлар тўланди, турар-жойлар эса фойдага қолди.

Уй-жой ислоҳоти - давр талаби. Кейинги пайтда бюджетдан ажратилган маблағлар чекланганлиги сабабли «Узуйжойжамғармабанк» асосий эътиборни тижоратга асосланган иморатлар қурилишига қаратди.

Бултур вилоятда 775 минг 295 квадрат метр, ёки ўтган йилга қараганда 1570 квадрат метр кўп турар жой қурилди. Агар воҳада 2 миллион 379,4 минг аҳоли истиқомат қилаётганлигини ҳисобга олсак, ҳар бир кишига 0,32 квадрат метр уй-жой саҳни тўғри келади. Қурилган турар-жойларнинг 93 фоизини якка тартибдаги уйлар ташкил этади.

2004 йилда бюджет ҳисобидан бирор квадрат- метр ҳам турар-жой қурилмаган. Ҳолбуки, 2003 йилда бу кўрсаткич 13 минг 69 квадрат метр бўлиб, қурилган умумий уй-жой ҳажмини 17,2 фоизини ташкил этган эди.

Кредитлаш ҳисобидан уй-жойлар қурилмаганлигининг сабабларини «Ўзуйжойжамғармабанк» вилоят филиали раҳбарлари маблағлар ажратиш чекланганлиги, нархлари нисбатан паст, иккиламчи уй-жой бозорининг мавжудлиги, шинам қуриб битирилган уйларни таклиф қилувчи қурилиш фирмаларининг рақобати кучайганлиги, қурилиш ашёларининг сифати қониқарли эмаслиги, тўланмаган (яъни муддати ўтиб кетган) фоизлар улушининг ортиши уй-жой кредитлари бўйича квартираларнинг қимматлашуви билан изоҳлашади.

Мутахассислар ҳисоб-китоблари бўйича бир квадрат метр турар-жой қурилиши 110-120 минг сўмга тушади. Унинг 20 фоизини мижозлар тўласа, 30 фоизи узоқ муддатли кредит сифатида расмийлаштирилади. 50 фоизи эса республика бюджети маблағларидан қопланади.

2002 йилда банк ресурсларидан вилоят марказида 40 хонадонли кўп қаватли уй фойдаланишга топширилган эди. Ўшандан бери на Қаршида, на Шаҳрисабзда бюджет маблағлари ҳисобидан бирорта турар-жой қурилгани йўқ.

Беш йилдан бери иккиламчи уй-жой қурилиши билан шуғулланаётган «Эсмеральдо» хусусий фирмаси раҳбари Н.Қутбиддинов анча арзон ва қулай якка тартибдаги иморатлар қуриб, буюртмачилар сонини кўпайтирди. Маҳаллий ҳомашёдан самарали фойдаланилаётганлиги туфайли қурилиш арзонга тушди. Натижада иш юқори сифатли бажарилиб, шинам яшаш жойлари қад кўтарди.

Жорий йилда вилоятда 752 минг квадрат метр турар-жой қурилиши режалаштирилган. «Шўртаннефтгаз» унитар шуъба корхонаси томонидан Қарши шаҳрининг 7-миттитуманида қирқ квартирали, Ғузорнинг «Газчилар» ва Нишоннинг «Нуристон» қўрғонларида кўп қаватли уйлар ва коттеж типидаги турар-жойлар қурилади.

Президентимизнинг қарорига мувофиқ «Замин» ва «Ўзуйжойжамғармабанк» бирлаштирилиб, улар негизида «Ипотекабанк» акциядорлик тижорат банки ташкил этилиши аҳоли учун катта қулайликлар яратди. Қашқадарё вилоятида якка тартибдаги уй-жой қурилиши учун узоқ муддатли имтиёзли ипотека кредити бериш, уй-жой қурувчиларни ва аҳоли учун турар-жойлар барпо этиладиган хўжалик юритувчи субъектларни кредитлашга ёрдамлашиш, бу соҳани ривожлантириш мақсадида хорижий инвестицияларни ҳамда бошқа ресурсларни жалб этиш дастури тузиб чиқилди. Ана шу устувор йўналиш амалга оширилгандагина, уй-жой муаммоларини оқилона ҳал этиш мумкин бўлади.

И. ҲИКМАТОВ,
«Ишонч» мухбири

Бугуннинг одамлари

Мамлакатимизда фермерликни ривожлантириш, қўллаб-қувватлаш борасида кенг кўламдаги ишлар амалга оширилмоқда. Бугунги кунда ишбилармонлик билан фаолият юритиб, ўзига ҳам, ўзгаларга ҳам нафи тегаётган уста бободеҳқонлар - фермерлар юртимизда тобора кўпайиб бормоқда. Қарши туманидаги "Ровот-Абдуллоҳ" кўп тармоқли фермер хўжалиги раҳбари Искандар Расулов ҳам ана шундай тадбиркорлардан.

ФЕРМЕР бойиса кўпга нафи тегади

Фермер хўжалиги иш бошлаганига кўп бўлгани йўқ. У бундан бор-йўғи икки йил олдин ташкил этилган. Лекин шу қисқа вақт ичида "Ровот-Абдуллоҳ"нинг довруғи нафақат туманга, балки вилоятга ҳам ёйилди. Хўш, бундай муваффақиятга қандай эришилди, дерсиз. Албатта, ютуқларнинг замирида, аввало ернинг ҳақиқий эгасига топширилганлиги омили ётади. Қолаверса, хўжалик етакчиси Искандар Расулов чин маънода ишни кўзини биладиган раҳбар, ҳақиқий омилкор. Унинг бошчилигида тасарруфдаги мавжуд экин майдонлари ҳосилдорлигини ошириш мақсадида қилинган саъй-ҳаракатлар, заҳматли меҳнат илк деҳқончилик йилидаёқ ўз самарасини берди.

- Ҳар қандай ишни бошлаш, йўлга қўйиш осон кечмаслиги аниқ. Бизга ҳам биринчи йили осон бўлмади, - дея ҳикоя қилади фермер. - 35 гектар ерда пахта, 15 гектар ерда ғалла парваришладик. Аъзоларимиз билан бирга йил бўйи бир тан-бир жон бўлиб меҳнат қилдик. Натижада юзимиз ёруғ бўлди. Яна бир гап. Фермер учун қишлоқ хўжалиги техникалари жудаям зарур экан. Шуни эътиборга олиб энг аввал техника воситалари сотиб олишга ҳаракат қилдик. Ҳозирги пайтда битта дизел ҳамда "МТЗ-80" ва "Т-28" русумли иккита тракторимиз деҳқончиликда ғоятда қўл келмоқда.

Ҳақиқатдан ҳам эзгу мақсад йўлида қилинган меҳнат ўз мевасини берди. Фермер хўжалиги экин майдонларида мўл ҳосил етиштирилди. Мисол учун, пахта бўйича ҳар гектаридан 38 центнердан ҳосил кўтарилиб, режа 127 фоиз қилиб бажарилди. Йил якуни сарҳисобида эса деҳқончиликдан 18 миллион сўм даромад қилинганлиги, шунинг 8 миллиони соф фойда эканлиги ойдинлашди. Чакки эмас-а. Бироқ, Искандар ака бу билан кифояланиб қолмади. Иш кўламини янада кенгайтириш мақсадида тинмай изланди, меҳнат қилди. Бунинг самараси ўлароқ, ўша йилиёқ фермерлик қошида кўплаб маиший хизмат кўрсатиш шохобчалари фаолияти йўлга қўйилди. Сартарошхона, дурадгорлик ва пайвандлаш цехлари ҳамда автомобилларга техник хизмат кўрсатиш шохобчаси очилди. Тиниб-тинчимас фермер айни бир вақтда қурилиш-таъмирлаш ишлари билан ҳам шуғуллана бошлади. Энг муҳими, 35 нафар киши муқим иш билан таъминланди.

2004 йил ҳам фермер учун омадли келди. Ҳосилдорлик гектарига пахтадан 39 центнердан, ғалладан 65 центнерданни ташкил этди. 30 та қўшимча иш ўрни яратилди. Қурилиш ва маиший хизмат кўрсатиш бўйича эса 125 миллион сўмлик иш бажарилди. Ўз-ўзидан олинган даромад ҳам кескин ошди. Натижада деҳқону хизматчилар чўнтаги пулга, уйи донга тўлди.

Тоққа чиққан чўққини кўзлайди. Искандар аканинг ҳам келгусида амалга ошираdigан эзгу режалари талайгина. Унинг ўзи бу ҳақда шундай дейди:

- Деҳқончиликда ҳосилдорликни янада юксалтириш қаторида туман марказида нон цехи, дорихоналар ва автомобилларга газ қуйиш шохобчасини ишга тушириш ниятимиз бор. Айтгандек, тикувчилик цехимиз ҳам фойдаланишга топширилса, бир неча ўн нафар маҳаллий хотин-қизлар ишли бўлишади. Жами бўлиб эса 40 га яқин янги иш жойи яратишни мўлжаллаб турибмиз. Ҳозирги вақтда қурилиш-таъмирлаш ишлари қизғин олиб бориляпти.

Кўпнинг дуоси кўл, дейишади. Бинобарин, фермер бугунги кунда ўз иш кўламини ошириш баробарида бир қатор савобли тадбирларни ҳам амалга ошираётгани, бу билан эл дуосини олмоқда. Масалан, фермер ҳиммати билан "Ровот" маҳалласи биноси ажойиб кўриниш касб этди. Тумандаги А.Саидов номли мактабда 750 минг сўмлик таъмирлаш ишлари бажарилди. Шунингдек, Беҳбудий номли мактабнинг спорт зали ва иккита синфхонаси ҳам таъмирлаб берилди. Шошилинч тиббий ёрдам бўлимига эса 1 миллион сўмлик ҳомийлик ёрдами кўрсатилди. Ҳар йили Бешкент шаҳри ва "Истиқбол" кооператив ширкат хўжалиги ҳудудидаги кам таъминланган оилаларга буғдой тарқатилмоқда.

...Фермер дала кезади. Баҳорий эпкинлар унинг кучига куч қўшади, рағбат уйғотади. Искандар ака хайрли тадбирлар, янги-янги режалар оғушига чўмади. Бехос унинг хаёлларини тракторнинг шовқини бузади. Дарвоқе, далаларда иш айни қизғин паллага кирган. Жорий йил ҳосили учун пухта ҳозирлик кўрган деҳқонлар ерга барака уруғини қадашмоқда. Яхши ният ила бошланган бу экин-тикин ишлари эртага дастурхонимиз бойлиги, юртимиз фаровонлигига хизмат қилади. Зеро, деҳқон, фермер бойиса, эл-юрт бой бўлади.

К.ОЛЛОЁРОВ,
"Ишонч" мухбири

Хатирчи туманидаги Машина-трактор парки акционерлик жамиятида 167 нафар ишчи-хизматчи меҳнат қилмоқда. Улар учун корхонада барча қулайликлар муҳайё. Жорий йилда мазкур жамоа аъзолари фермерларга 402 миллион сўмлик хизмат кўрсатишга аҳд қилишган. Мана шундай шартнома ширкат хўжаликлари билан ҳам тузилган. Унга кўра 643 миллион сўмлик иш бажарилади.

Бу масъулиятни чуқур ҳис қилган корхона жамоаси айни пайтда барча машина механизмларни экиш мавсумига пухта ҳозирлаб қўйишди.

Суратларда: чилангарлар Тўлқин Ҳосилов ва Мухтор Мухитдинов.
И.ҲАСАНОВ
олган суратлар

ОРОЛ БЎЙЛАРИДА УНГАН ЧЕЧАКЛАР

(Боши 1-бетда)

Устюрт саҳросидаги газ конларини ўзлаштириш мақсадида қиймати 1,4 миллиард АҚШ долларилик лойиҳа ҳаётга тадбиқ этилади. 2005 - 2007 йиллар оралиғида Россиянинг "Зарубежнефтегаз" масъулияти чекланган жамияти ва "Ўзбекнефтегаз" миллий холдинг компанияси билан биргаликда Устюртдаги Шаҳпакти газ конини ўзлаштиришга қаратилган 15 миллион АҚШ доллари миқдорида ишлар бажарилади. Жамансойдаги олтин конларини тадқиқ қилиш учун халқаро тендер ўтказилиб, бунинг учун 9,2 миллион АҚШ доллари ажратилди. Шарқий ва Шимолий Жамансой, Шейхжейли - Зангибободаги янги майдонларда қидирув-бурғулаш юмушлари кўлами кенгаяди. Паст рентабелли, зарар билан ишлаётган, иқтисодий аҳволи ночор корхоналарнинг давлат активлари ва паст ликвидли объектларидан 26 таси инвестицион мажбуриятлар ҳисобидан сармоядорларга бепул берилди.

Қорақалпоқ халқи азалдан ўзининг билимга ташналиги, санъатга муҳаббати билан ажралиб туради. Асрий орзу-армонлар ва миллий қадриятлар пардаси бўлган "Қирққиз", "Шаҳриёр" каби ўлмас достонларни яратган, Кўнхўжа, Ажиниёз ва Бердаҳ сингари шоирлар дунёга келган Оролбўйида илмий-маърифий ишлар кучайтирилмоқда. Жорий йилда касб-ҳунар коллежларини қуришга 11 миллиард 889 миллион, қишлоқ жойларини табиий газ билан таъминлашга 365 миллион, якка тартибда қурилган ерларга муҳандислик коммуникациялари барпо этишга 126 миллион, соғлиқни сақлаш иншоотларини фойдаланишга топширишга 210 миллион сўм ажратилади.

2005-2009 йилларда 626 та умумтаълим мактаблари мукаммал таъмирланади. Аҳолини ижтимоий муҳофазалашга жиддий аҳамият қаратилган. 191 минг киши пенсия ва нафақалар билан таъминланиб, 1500 га яқин ёлғиз кексаларга озиқ-овқат маҳсулотлари етказиб берилаяпти. 20 мингдан ортиқ кам таъминланган оилаларга моддий ёрдам кўрсатилмоқда. 18 минг киши меҳнат бўлимлари ёрдамида доимий ишга жойлаштирилди.

Н.НИШОНОВ

Наманган шаҳрининг Дўстлик мавзесида 1200 ўринли буюм бозори иш бошлади. 5,5 гектар майдонни ўз ичига олган мазкур савдо мажмуасида кўплаб қулайликлар мавжуд. 560 та савдо ўринлари 5 та ёпиқ корпусда жойлашган. Ҳозирги кунда 40 нафар маҳаллий қурувчилар жадал суръатларда меҳнат қилишаётир. Аҳамиятлиси, мазкур бунёдкорлик ишларининг барчаси маъмурият ҳисобидан амалга ошириляпти.

БУЮМ БОЗОРИ

– Ушбу савдо мажмуасининг қайта ишга туширилиши барча учун ҳар жиҳатдан қулай бўлди, – дейди шу ерда фаолият кўрсатаётган тадбиркор Мавжуда Сиддиқова. – Расталарнинг ораси кенг ва равонлиги сотувчиларга ҳам, харидорларга ҳам қўл келмоқда.

Дарҳақиқат, бу ерда барча хизмат кўрсатиш нуқталари юк сақлаш, кўп ўринли ошхона, сартарошхона, халқаро сўзлашув, тиббиёт пунктлари мижозларга намунали хизмат кўрсатаётир. Тадбиркорлар шу ердаги солиқ таянч пунктидан ўзларига керакли маслаҳат олиб туришибди. Яқинда автоуловлар учун ҳам майдон ҳозирланиб, фойдаланишга топширилди.

Вилоят ҳокимлиги томонидан бозор ҳудудини кенгайтириш учун қўшимча яна 2 гектар жой ажратиб берилди. Айни пайтда янги савдо ўринларини барпо этиш бўйича бунёдкорлик ишлари давом эттириляпти.

О.ЭРГАШЕВ,
«Ишонч» мухбири

«РАҚАМЛИ РИВОЖЛАНИШ ТАШАББУСИ» ДАСТУРИ

Мамлакатимизда ахборот-коммуникация технологияларини янада ривожлантириш, унинг афзалликларидан фойдаланишни таъминлаш йўлида кўрилаётган тадбирлар ўз ижобий натижаларини бермоқда. Ўзбекистон Алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги саъй-ҳаракати билан «Рақамли ривожланиш ташаббуси» Дастури доирасида амалга оширилаётган бу жараёнларда кўпгина раҳбар ходимлар малакалари оширилди.

Дастур тўрт йўналишда иш олиб бормоқда. Ўзбекистонда ахборот-коммуникация технологияларининг ривожланишини ўрганиш йўналишида қатор мониторинглар ўтказилди.

Шу соҳа бўйича республикамизда илк бор изоҳли луғат, давлат бошқарувида ахборот-коммуникация технологиялари китоби юзага келди. Улар кўп нусхада чоп этилиб, жойларга тарқатилди.

А.АЛИЕВ

Энг катта савоб

Ўзбекистон Қизил Ярим Ой жамияти Жиззах вилоят кенгаши халқаро инсонпарварлик ҳаракати тамойилларига амал қилган ҳолда фаолият кўрсатмоқда. Айни пайтда 1 та шаҳар ва 11 та туманда бўлимлар ишлаб турибди. 350 та бошланғич ташкилотларга 40 минг нафар аъзо уюшган. Улар жамият ҳаётидаги ўзгаришларда фаол қатнаша бориб, аҳоли ўртасида халқаро инсонпарварлик ҳуқуқларини кенг тарғиб қилиш, бунда халқаро Қизил Хоч ва Қизил Ярим Ой ҳаракатининг келиб чиқиш тарихи, унинг таркибий қисмлари, рамзи, асосий тамойиллари, Женева Конвенциялари, шунингдек, жамиятнинг бугунги кундаги фаолияти, мақсад ва вазифаларини ёритиб боришга қаратмоқда. Жойларда семинар-тренинглар бўлиб ўтмоқда. Жиззах шаҳри, Бахмал, Зомин, Мирзачўл, Пахтакор ва Жиззах туманларида ташкил этилган семинарларга кўплаб тингловчи жалб этилди.

МЕҲРИ ДАРЁ КИШИЛАР

Кенгаш мутасаддилари, мутахассислар иштирокида ўтказилган семинарлар ва уларнинг маҳалла, қишлоқ фуқаролар йиғинларига ташрифлари жойларда ташаббускорлик ишларига замин яратди. Масалан, Жиззах туманининг «Учтепа» қишлоқ фуқаролар йиғини ҳудудидаги тадбиркор Нормурод Худойбердиев қаровчисини йўқотган, ёрдамга муҳтож ёлғиз фуқароларга ҳар куни иссиқ овқат ташкил этиш ташаббуси билан чиқди. Дастур давомида бундай саховатпеша тадбиркорлар сони 7 нафарга кўпайди.

Ўтган йилнинг март ойидан бошлаб вилоят марказида ногирон болалар маркази ишга туширилди. «Жамият салоҳиятини мустаҳкамлаш» дастурида назарда тутилган ушбу марказ учун 8,5 миллион сўмлик жиҳозлар келтирилди. Марказга кам таъминланган оилаларда тарбияланаётган, ногиронлиги сабабли уйда қолиб кетган 6 ёшдан 10 ёшгача бўлган болалар жалб этилган. Уларнинг касаллик ташхислари ҳисобга олиниб, тиббий муолажалар, массаж, даволаш бўйича ота-оналарга шифокорлар маслаҳатлари бериб борилмоқда. Ногирон болаларнинг индивидуал ва ёш хусусиятлари инобатга олиниб, уларнинг кўриш, эшитиш ва гапириш қобилиятларини ривожлантирувчи машғулотлар ташкил этилди. Уларга ҳар куни бир маҳал иссиқ овқат берилаяпти. Врач, педагог, ҳамшира ва санитар- энагалар бу марказда болалар учун барча зарур шарт-шароитлар яратиб, замонавий тиббий хизматлар кўрсатишмоқда. Бундай инсонпарварлик ишларни ташкил этишдаги барча харажатлар Нидерландия Қизил Хоч жамияти томонидан амалга оширилди. Ушбу мақсадлар учун 10 миллион 980 минг 294 сўмлик маблағ ажратилди.

Ногирон болалар маркази учун Жиззах шаҳридаги «Наврўз» болалар боғча-мактаби таъмирланиб, ёпиқ бассейн биноси ажратилди. Вилоят кенгаши тасарруфига ҳеч бир тўловларсиз ўтказиб берилди. Бинонинг том қисми таъмирланиши учун 2 миллион 900 минг сўмлик маблағ Нидерландия Қизил Хоч жамияти томонидан қопланди.

– Вилоят кенгаши ташаббуси билан 256 нафар жамият қарамоғидагиларга озиқ-овқат маҳсулотлари, мавсумий кийимлар тортиқ қилинди, – дейди унинг раиси Мамлакат Эшқувватова. – Бизнинг мақсадимиз инсонпарварлик тамойиллари асосида меҳр-мурувват ва хайр-саховат кўрсатиб боришдир.

Б.НОРҚУЛОВ,
«Ишонч» мухбири

Яхши ишлаб, яхши яшаётганлар

Матсафо отанинг ёшлиги "Бешмерган" қишлоғида ўтган. Унинг бутун авлоди Хоразмда "Улли Пир" номи билан машҳур Юсуф Ҳамадоний зиёратгоҳининг яқинидаги уйларда яшаб ўтганлар. Посёлкалаштириш бошлангач, у ҳам шу ерда янги уй қурди. Отахон узоқ йиллар зиёратгоҳга туташ далаларда бригадирлик қилиб, эл-юртга танилди, обрў орттирди. Пенсияга чиққач, Шовот тумани ҳокимлиги фермер хўжалиги ташкил қилиш учун унга 4 гектар ер ажратди. "Уста Матсафо" деб аталган фермер хўжалиги шу тарзда 1995 йилда дунёга келди. Деҳқончиликда кўзи пишиб, обдон тажриба тўплаган отахон бир куни ўғли Шуҳратни эргаштириб, кичик-кичик далаларни бирин-кетин айланиб чиқди.

НИЯТ ХОЛИС БЎЛСА

- Ишни шу далаларни йириклаштиришдан бошлайсан. Кўриб турибсан, ерлар шўрхок ва ташландиқ. Ҳар бирига ўзига хос ўғитдан берасан. Ариқларни эса мана шу ерлардан оласан, - деди у қўли билан кўрсатиб. Кейин сўзларига алоҳида урғу бериб:

- Билиб қўй, ана шу тупроқ тагида битмас, туганмас бойлик жамланган. Унинг калити меҳнатда. Виждонингга хилоф иш тутмасдан, астойдил меҳнат қилсанг, шу бойлик сеники бўлади. Акс ҳолда эл-юрт назаридан қоласан. Шуни ҳеч қачон унутма!

Шуҳрат Удабоев отасининг ўгитларига содиқ қолди. Фермер хўжалигининг қаддини тиклаш учун тинмай елиб-югурди. 1998 йилда хўжалик ҳудудини яна олти гектарга кенгайтирди. Уч йил ичида қорамоллар бош сонини 30 бошга етказиб, 10 та иш ўрни яратди. Кичик далаларни йириклаштириб, дадаси кўрсатган ўринлардан ариқлар олди. Ариқ қирғоқларига тераклар ўтқазди. Икки гектар ерда боғ яратди. Далаларга маҳаллий ўғит ва кесак тўкиш ҳисобига ҳосилдорликни ошира борди. Фидойи меҳнатлари эвазига қўлга киритган даромадлардан энг биринчи навбатда ишчиларни ойлик маошларини вақтида бериб, миқдорини ошира борди. Битта МТЗ-80 русумли ҳайдов трактори сотиб олди.

Шундай қилиб "Уста Матсафо" фермер хўжалиги довруғи аста-секин туманда, кейинчалик вилоятда ҳам танила бошлади. Ш. Удабоев Ўзбекистон Республикаси Президенти совғини учун ўтказилган "Ташаббус-2001" кўрик-танловида фаол қатнашиб, "Энг яхши фермер" йўналиши бўйича туман босқичида биринчи, вилоят босқичида фахрли ўринлардан бирини эгаллади. Ўша йили, хўжалик пахта ҳосилдорлигини гектарига 49 центнерга, буғдойни 52 центнерга етказиб, шартномавий режаларни туманда биринчи бўлиб бажарган эди. Фидойи инсоннинг меҳнатдаги муваффақияти ҳукуматимиз томонидан муносиб тақдирланди.

Фермер хўжалиги ишлари такомиллаша борди. 2003 йилда Ш.Удабоев ун ва макарон ишлаб чиқарадиган цехлар қуриб, ишга туширди. Аста-секин савдо-сотиқ ишлари ҳам йўлга қўйила бошланди. Шу билан бирга отаси ўгитини эсдан чиқармасдан экин парвариши ишларини ҳам бўшаштириб юбормади. Натижада "Ташаббус-2004" кўрик-танловида иккинчи марта туман босқичида биринчи, вилоят босқичида учинчи ўринни қўлга киритишга сазовор бўлди. "Уста Матсафо" қишлоқдаги Ҳ. Олимжон номидаги мактабни таъмирлаш ишларини ўз зиммасига олди. "Шодлик" болалар боғчасини сут билан таъминлай бошлади. Кам таъминланган, кўп болали оилаларга моддий ёрдам берди. Фермерликда ишловчиларнинг ўртача ойлик маошлари ўтган йил 45 минг сўмга етди. Бу йил янада кўпроқ бўлиши кутилмоқда.

2004 йилга келиб, хўжалик ерини 33 гектарга, қорамол бош сонини 45 тага етказди. Боз устига давлатга 363 килограм пилла топширди. Пахтадан 43, буғдойдан 45 центнердан ҳосил олди. Шунингдек, шартнома асосида 15 тонна сут, 4 тонна гўшт сотди. Орттирилган пулларига ҳайдов трактори харид қилди.

- Фермер хўжалик ташкил қилгач, олти келин туширдик. Ҳеч кимдан кам яшамаяпмиз, - дейди Ш.Удабоев.

Яқинда Хоразмда "Ташаббус-2005" кўрик-танловининг вилоят босқичи якунланди. Унда "Уста Матсафо" фермер хўжалиги "Энг яхши фермер" йўналиши бўйича биринчи ўринни олди.

Э. ЭРМАТОВ,
"Ишонч" мухбири

ОЛИС ҚИШЛОҚЛАРГА КАТТА ЭЪТИБОР

Раҳбарликда ҳикмат кўп экан. Яширишнинг ҳожати йўқ. "Иштихонгаз" корхонаси кеча вилоятдаги энг қолоқ корхоналардан саналар эди. Шу боисдан аҳолини, корхоналарни табиий газ билан таъминлашдаги узилишлар ҳақидаги гап-сўзлар тез-тез такрорланарди.

Абдусалом Халилов корхонага раҳбар бўлиб келгач, ишни аввало мутахассис кадрларни жой-жойига қўйишдан бошлади. Қишда газ етиб бормайдиган олис қишлоқларнинг газ тақсимлаш ускуналари иш унуми яхшиланди. Маълумки, Иштихоннинг маълум бир қисми Нурота тоғ тизмалари билан туташиб кетган. Тоғ даралари, қир, адирлар бағридаги қишлоқлар узоқ йиллар давомида беминнат ёқилғидан бебаҳра қолиб келди. Шу боисдан ҳам Зарбанд қишлоғи хонадонлари газ ўчоқларида ёнган "зангори олов" аҳолига шоду-ҳуррамлик бағишлади. Буни улар мустақиллик шарофати деб билишди. Ўтган йилнинг ўзида туманда режадаги 38,7 ўрнига 40,1 километр газ қувурлари тортилди. "Туркистон" А.Навоий, Ҳ.Олимжон, Ш.Рашидов номли, "Зарбанд", М.Жўраев, Азамат, номли ширкат хўжаликларида бюджет ҳисобидан 10,9 километр газ қувурлари тортилди.

Туманда истеъмол қилинаётган газ учун тўловлар ҳам намунали йўлга қўйилди. Шуниси характерлики, шарафли меҳнат кўплаб газ ходимлари номини элга танитди. Корхонанинг газдан фойдаланиш бўлими бошлиғи Н.Шарипов, муҳандис Р.Раҳматов, пайвандловчи Д.Файзулин, чилангарлар Б.Муҳаммадиев, К.Алишев, назоратчилар А.Ёвқочдиев, А.Токичев, М.Абдуллаевалар шулар жумласидандир.

Корхонада ишловчиларни ижтимоий ҳимоялашга ҳам катта эътибор қаратилмоқда. Кам даромадли оилаларга, корхонада ишлаб кетган нафақахўрларга моддий ёрдам кўрсатилмоқда. Жамоа шартномасига асосан тўй ва маросимлар учун ўртача иш ҳақининг 10 баравари миқдорида пул тўланаяпти. Ишловчилар махсус кийим-бош билан таъминланган, зарарли ишда ишловчиларга бепул сут маҳсулотлари бериб борилмоқда.

Ш.САРИЕВ

ДЕМОКРАТИК ҲУҚУҚИЙ ДАВЛАТ САРИ

ТИББИЙ КЎРИКДАН ЎТИШИ ЛОЗИМ БЎЛГАН КАСБЛАР

САВОЛ: қандай лавозимларга қабул қилинганда ва кейинчалик иш давомида тиббий кўрикдан ўтиб туриши зарур бўлган вазифалар (касб, лавозимлар)нинг рўйхати қайси қонун ҳужжатларида кўрсатилган? Шунингдек, тиббий кўрикдан ўтишдаги харажатлар ким томонидан ва қай тарзда қопланиши керак?

Ҳ.МУХТОРОВ,
Зангиота тумани

Саволларингизга ҳуқуқшунос Карим Мухторов жавоб беради

ЖАВОБ: амалдаги Қонунчиликда барча ишга кирувчилар ва барча ишлаётган ходимларни тиббий кўрикдан ўтиши мажбурий қилиб кўрсатилмаган.

Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексига тиббий кўрикдан ўтиш мажбурийлигига доир алоҳида 214-модда киритилган. Бу моддада иш берувчи меҳнат шартномаси тузиш чоғида дастлабки ва иш давомида вақти-вақти билан тиббий кўрикдан ўтказилиши зарур бўлган ходимлар кўрсатилган. Булар қуйидагилар:

– 18 ёшга тўлмаганлар;

– 60 ёшга тўлган эркаклар ва 55 ёшга тўлган аёллар;

– ногиронлар;

– меҳнат шароити ноқулай ишларда, тунги ишларда, шунингдек, транспорт ҳаракати билан боғлиқ бўлган бошқа тармоқлардаги ишларда банд бўлганлар;

– озиқ-овқат саноатларида, савдо ва бевосита аҳолига хизмат кўрсатиш билан боғлиқ бўлган бошқа тармоқлардаги ишларда банд бўлганлар;

– умумтаълим мактабларида, мактабгача тарбия ва таълим бериш билан машғул бўлган педагог ва бошқа ходимлар.

Меҳнат шароити ноқулай ишлар ва бажарилаётганида дастлабки тарзда ва иш давомида вақти-вақти билан тиббий кўрикдан ўтилиши зарур бўлган бошқа ишларнинг рўйхати ва уларни ўтказиш тартиби Соғлиқни сақлаш вазирлигининг 2000 йил 6 июндаги 300-сонли буйруғи билан тасдиқланган.

Тиббий кўрикдан ўтказишдан кўзланган асосий мақсад ходимларнинг меҳнатидан уларнинг соғлиғига тўғри келмайдиган ишларда фойдаланишга йўл қўймаслик ҳамда касалликларга чалинмасликларини олдини олишдан иборатдир. Агар ходим ўз соғлиғининг ҳолати меҳнат шароити билан боғлиқ ҳолда ёмонлашган деб ҳисобласа, у навбатдан ташқари тиббий кўрикдан ўтказишни иш берувчидан талаб қилишга ҳақлидир.

Тиббий кўриклардан ўтишда ходимдан ҳеч қандай пул олинмайди. Қонунга биноан ходим тиббий кўрикдан ўтишида қандай турдаги поликлиника (хусусий ёки бошқа) хизматидан фойдаланишдан қатъий назар у чиқимдор бўлиши мумкин эмас.

Шуни алоҳида таъкидлаб ўтишимиз зарурки, ходим қайси турдаги поликлиника хизматидан фойдаланишидан қатъий назар ходим пул тўламайди. Лекин бу ходимларни тиббий кўрикдан ўтказаётган муассаса уларни бепул ўтказиб беради деган гап эмас. Тиббий кўрикдан ўтиш учун кетган барча харажатлар йўлланма берган тегишли муассаса ёки ташкилот томонидан қопланади.

Агар ходимларни тиббий кўрикдан ўтиши хусусий ёки пуллик хизмат кўрсатувчи поликлиникаларга юқори соғлиқни сақлаш органи томонидан бириктирилган бўлса, бу ҳолда хусусий поликлиника ва ходимни тиббий кўрикдан ўтиши учун йўлланма берадиган муассаса ўртасида ўзаро шартнома тузилган бўлиши ва бу харажатлар йилнинг бошида тасдиқланган сметага киритилган бўлиши зарур. Баъзи бир вилоятлардаги бу масалада йўл қўйилаётган хатоликлар такрорланмаслиги учун ходимларни тиббий кўрикдан ўтказишда поликлиника раҳбарлари қонун талабларига тўлиқ риоя қилишлари шарт, тиббий кўрикдан ўтаётган ходимлардан пул олинишига умуман чек қўйилиши ва бу жиноий жавобгарлик эканлигини ёддан чиқармасликлари зарур.

Булардан ташқари Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш вазирининг 1993 йил 2 июндаги 250-сон буйруғига асосан «Соғлиқни сақлаш ташкилотлари ва муассасалари ходимларининг бепул тиббий хизмат олиш тўғрисида»ги буйруғига мувофиқ бюджет даволаш-профилактика муассасаларида ишлаётган тиббиёт ходимлари даволаш-профилактика муассасаларида қабул қилиниши (текшириш, даволаш, қайта тиклаш) ва даврий тиббий кўриклардан ўтиши бепул қилиб белгиланган.

МКнинг 9-моддасига асосан муассасаларнинг касаба уюшма қўмиталари Соғлиқни сақлаш вазирлигининг 2000 йил 6 июндаги 300-сонли буйруғи билан тасдиқланган. Рўйхат бўйича ходимларни тиббий кўрикдан ўтказишда Меҳнат кодексининг 214-моддаси талаблари тўлиқ бажарилишини доимо назорат қилиб боришлари, агар бу модданинг талаблари бузилган тақдирда, бундай қонунбузарчиликка чек қўйиш мақсадида қонунчиликни бажарилишини умумий назорат қилиб борувчи прокуратура органларига ёзма равишда мурожаат қилишлари зарур.

МУҚОБИЛ ХИЗМАТГА ЧАҚИРИШ ТАРТИБИ

САВОЛ: амалдаги меъёрий ҳужжатларга биноан кимлар муқобил хизматга чақирилиши мумкин ва унинг тартиби тўғрисида батафсил тушунтириш беришингизни сўраймиз.

М. МАҲМУДОВ,
Тўрткўл тумани

ЖАВОБ: муқобил хизматни ташкил этиш ва Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг уни ўташи тартиби тўғрисидаги Низом Вазирлар Маҳкамаси томонидан 2003 йилнинг 11 мартидаги №128-сон қарори билан тасдиқланди.

Ушбу Низом Ўзбекистон Республикаси фуқаролари томонидан муқобил хизматни ўташ тартибини, шунингдек, уни ташкил этиш юзасидан жойлардаги давлат ҳокимияти органлари, вазирликлар, идоралар, концернлар, корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларнинг вазифаларини белгилайди.

Фуқароларни муқобил хизматга чақириш жойлардаги давлат ҳокимияти органларига, туман (шаҳар) чақириқ комиссияларига, шунингдек, тегишли туман (шаҳар) мудофаа ишлари органларига юклатилган. Ўн саккиз ёшдан йигирма етти ёшгача бўлган ҳарбий рўйхатда турувчи ва хизматга чақирилиши лозим бўлган диний таълимоти қурол-яроғдан фойдаланиш ва Қуролли Кучларда хизмат қилишга йўл қўймайдиган, рўйхатга олинган диний ташкилотлар ҳисобида турган фуқаролар муқобил хизматни ўташ ҳуқуқига эгадирлар.

Муқобил хизматга чақириладиган фуқаролар ўзларининг кўрсатиб ўтилган рўйхатдан ўтказилган диний ташкилотларга мансублиги тўғрисидаги маълумотномани олдиндан туман (шаҳар) мудофаа ишлари органларига тақдим этган ҳолда уларни хабардор қилишлари зарур. Улар умумий ҳарбий мажбуриятни бажаришнинг чақирув бўйича ҳарбий хизмат ўрнига иқтисодиёт, ижтимоий соҳанинг турли тармоқларида кам малака талаб этиладиган (ёрдамчи) ишларни, шунингдек фалокатлар, ҳалокатлар, табиий офатлар ва бошқа фавқулодда вазиятлар оқибатларини бартараф этиш ишларини бажарадилар. Низом бўйича муқобил хизматнинг муддати йигирма тўрт ой, олий маълумотли фуқаролар учун эса ўн саккиз ой қилиб белгиланган.

Муқобил хизматга чақирилувчилар белгиланган тартибда тиббий кўрикдан ўтадилар. Туман (щаҳар) чақирув комиссияси тақдим қилинган ҳужжатлар ва тиббий кўрик натижаларига мувофиқ фуқароларни муқобил хизматга чақириш тўғрисида қарор қабул қилади. Муқобил хизматга чақирилган фуқаро унга хизматни ўташ жойи тайинланганлиги тўғрисидаги ва етиб бориш муддати белгиланган ёзма кўрсатмани олиш учун туман мудофаа ишлари бўлимига белгиланган муддатда етиб келади. Фуқаро ёзма кўрсатмани олгандан сўнг, белгиланган муассаса, корхонага етиб боради. Муассасада, корхонада унинг ишга қабул қилинганлиги тўғрисида меҳнат шартномаси тузилади. Буйруқ чиқарилади ва ўша кундан муқобил хизмат бошланган кун ҳисобланади. Муқобил хизматга чақирилган шахсга чақириқ санаси ва хизмат ўталаётган жой ҳақидаги белги қўйилган гувоҳнома фуқароларнинг муқобил хизматга муносабатини тасдиқловчи ҳужжат ҳисобланади.

Муқобил хизматни ўташ Вазирлар Маҳкамасининг қарори билан белгиланган вазирликлар, идоралар ва концернларнинг корхоналари, ташкилотлари ва муассасаларида амалга ошириладиди, улар қуйидагилар:

1. Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги;
2. Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги;
3. Соғлиқни сақлаш вазирлиги;
4. Мудофаа вазирлиги;
5. Фавқулодда вазиятлар вазирлиги;
6. Ўзбекистон «Ўзкоммунхизмат» агентлиги;
7. Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги;
8. Ўзбекистон монтаж ва махсус қурилиш ишлари уюшмаси;
9. «Ўзкимёсаноат» давлат-акциядорлик компанияси;
10. «Ўзбекистон темир йўллари» давлат-акциядорлик компанияси.

Муқобил хизматни ўтаётган фуқароларга меҳнат тўғрисидаги қонун ҳужжатлари татбиқ қилинади ва бу муддат меҳнат стажига қўшилади. Улар раҳбарлик ва сайлаб қўйиладиган лавозимларда ишлаши, тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланиши ҳамда таълим муассасаларига ўқишга кириши мумкин эмас. Уларга ўзлари меҳнат қилаётган корхонанинг ички меҳнат тартиби қоидалари татбиқ қилинади. Шунингдек, улар тузилган меҳнат шартномаси (контракт) шартларига тўлиқ риоя қилишлари шарт. Иш берувчи ҳар ойда Ўзбекистон Мудофаа вазирлигининг ҳисоб рақамига муқобил хизматчилар иш ҳақининг 20 фоизини ўтказиши керак.

Бундан ташқари, мудофаа ишлари бўлимини фуқароларнинг муқобил хизматга келганлиги, хизматчилар томонидан меҳнат тўғрисидаги Қонунларнинг бузилиш ҳоллари тўғрисида хабардор қилишга мажбурдирлар.

Ходимлар сони (штати) ўзгариши ёки иш хусусиятининг ўзгариши, корхонанинг тугатилиши сабабли ёҳуд фалокатлар, ҳалокатлар, табиий офатлар ва фавқулодда ҳодисаларни тугатиш бўйича ишларни бажарувчи корхоналарни тиклаш зарурияти бўлган ҳолларда муқобил хизматдагиларни бошқа корхоналарга ўтказиш зарурияти туғилиб қолган ҳолларда бир жойдан иккинчи жойга ўтказиш ҳуқуқи:

туман (шаҳар) доирасида - туман (шаҳар) мудофаа ишлари бўлимининг бошлиғига;

вилоят доирасида - Вилоят мудофаа ишлари бошқармасининг бошлиғига;

республика доирасида - Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари Бирлашган штабининг ташкилий сафарбарлик бош бошқармасининг бошлиғига берилган.

Муқобил хизматни ўтаётганда меҳнат қобилиятини йўқотган фуқаролар ва ҳалок бўлганларнинг оилалари, шунингдек уларнинг қарамоғида бўлган шахслар қонун ҳужжатларига мувофиқ муддатли ҳарбий хизматдагилар учун белгиланган нафақалар ва пенсия таъминоти олиш ҳуқуқига эгадирлар.

Муқобил хизмат муддатини ўтаб бўлганлар Вазирлар Маҳкамасининг қарори асосида Қуролли Кучлар захирасига бўшатиладилар ва улар уч кун муддатда турар жойлардаги туман (шаҳар) мудофаа ишлари бўлимига бориб, ҳарбий ҳисобга туришлари шарт ва илгариги ишига ёки унга тенг ишга (лавозимга), шунингдек, чақирилишига қадар ўзи ўқиган таълим муассасасига қайтиш ҳуқуқига эгадир. Умуман уларни иш билан таъминлаш вазифаси Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоят, туман (шаҳар) ҳокимликлари зиммасига юклатилган.

Фуқаро оилавий аҳволи ўзгарганлиги муносабати билан, агар бу ҳол унга қонун ҳужжатларига мувофиқ чақирилиш муддатини кечиктириш ёки чақиришдан озод этилиш ҳуқуқини берадиган бўлса, муқобил хизматдан муддатидан олдин бўшатилиши мумкин.

Муқобил хизматдан муддатидан олдин бўшатиш тўғрисидаги қарорни Ўзбекистон Мудофаа вазирлиги қабул қилади.

БИЗДАН СЎРАГАН ЭДИНГИЗ

ИНСОНГА НАФ КЕЛТИРИШ – ОЛИЙ БАХТ

OZBEKISTON KASABA UYSHMALARI FEDERATSIYASI · FEDERATION OF TRADE UNIONS OF UZBEKISTAN

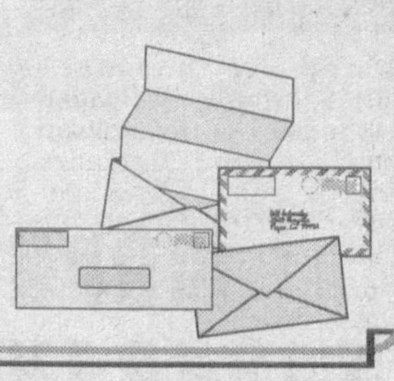

ХОРИЖИЙ ДАВЛАТЛАРДА ТАЪЛИМ ОЛГАН ШАХСЛАРНИНГ ҲУЖЖАТЛАРИНИ НОСТРИФИКАЦИЯЛАШ

САВОЛ: ҳужжатларни (диплом) нострификациялаш тартиби тўғрисида маълумот берсангиз.

К.МАҲМУДОВ,
Нишон тумани

Саволингизга ҳуқуқшунос Йўлдош Аҳмедов жавоб беради

ЖАВОБ: хорижий давлатларда таълим олганлик тўғрисидаги ҳужжатларни тан олиш ва нострификациялаш (эквивалентлигини қайд этиш) тартиби тўғрисидаги Низом Вазирлар Маҳкамасининг 2000 йил 25 июлдаги 283-сонли қарори билан тасдиқланган.

1. Мазкур Низом Ўзбекистон Республикасининг «Таълим тўғрисида»ги Қонунига мувофиқ ишлаб чиқилган бўлиб, хорижий давлатларда таълим олганлик тўғрисидаги 1992 йил 1 январдан сўнг берилган ҳужжатларни тан олиш ҳамда уларни нострификациялаш (эквивалентлигини қайд этиш) тартибини белгилайди.

2. Ушбу Низом умумий ўрта, ўрта махсус, касб-ҳунар ва олий таълим ҳужжатларига тегишлидир.

3. Хорижий давлатларда таълим олганлик тўғрисидаги ҳужжатларни тан олиш деганда ваколатли давлат органларининг Ўзбекистон Республикасининг бутун ҳудудида ушбу ҳужжатларнинг қонуний кучга эга эканлигига розилиги тушунилади.

4. Хорижий давлатларда таълим олганлик тўғрисидаги ҳужжатларни нострификациялаш (эквивалентлигини қайд этиш) деганда ваколатли давлат органлари томонидан ушбу ҳужжатлар эгалари тайёргарлиги даражаси мувофиқлигини белгилаш ва уларга Ўзбекистон Республикасининг таълим тўғрисидаги ҳужжатларга эга бўлган шахсларга берилгани каби академик ва касбий ҳуқуқларга берилиши тушунилади.

5. Хорижий давлатларда ўрта махсус ва олий таълим олганлик тўғрисидаги ҳужжатларни тан олиш ва нострификациялаш (эквивалентлигини қайд этиш) ҳамда тегишли гувоҳнома бериш бевосита Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Давлат тест маркази таркибидаги Кадрлар тайёрлаш сифатини назорат қилиш, педагог кадрлар ва таълим муассасалари аттестацияси бошқармаси (кейинги ўринларда Бошқарма) томонидан амалга оширилади.

6. Хорижий давлатларнинг умумий ўрта таълим ва унинг қуйи босқичлари ҳужжатларини тан олиш Қорақалпоғистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги, вилоятлар ва Тошкент шаҳар Халқ таълими бошқармалари томонидан ташкил этиладиган комиссиялар томонидан ариза ва маълумот тўғрисидаги ҳужжатнинг асл нусхаси, унинг нотариал тасдиқланган давлат тилидаги таржимаси асосида мурожаат қилинган кундан бошлаб энг кўпи билан икки ҳафта муддатда амалга оширилади. Комиссия хулосаси Бошқармага юборилади ва уч кун муддат ичида тегишли қарор қабул қилишга асос бўлади. Комиссиялар бутун ўқув йили давомида фаолият кўрсатади ва ўз иши ҳақида Бошқармага ҳисобот беради.

7. Кооперация ва мақсадли ўтиш («Умид» жамғармаси тавсияси билан давлатлараро битимлар орқали ва бошқалар) асосида хорижий давлатларнинг таълим тўғрисидаги олинган ҳужжатларни тан олиш ва нострификациялаш тўғридан-тўғри текширувсиз амалга оширилади ва тегишли ҳужжат расмийлаштирилади.

8. Ўзбекистон Республикаси Давлат тест маркази, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги тегишли хорижий давлатларнинг давлат рўйхатида турган (легализация қилинган) ўрта махсус ва олий таълим муассасалари тўғрисидаги маълумотни олдиндан ҳозирлаб қўйишлари шарт. Бунинг учун юқорида номлари қайд этилган идоралар белгиланган тартибда Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги ҳамда элчихоналар ва ваколатхоналарга мурожаат қилишлари мумкин.

9. Хорижий давлатларда ўрта махсус ва олий таълим олганлик тўғрисидаги ҳужжатларни тан олиш ва уларнинг эквивалентлигини қайд этиш ҳақидаги аризага қуйидагилар илова қилинади:

маълумот тўғрисидаги ҳужжат ва унинг иловасининг асл нусхаси (ўтилган ўқув курслари ва уларнинг ҳажми якуний баҳолар, амалиёт, курс ва битирув малака ишлари рўйхати, ўқув жараёнининг бошқа бажарилган талаблари кўрсатилиши лозим);

маълумот тўғрисидаги ҳужжат ва унинг иловасининг Ўзбекистон Республикаси давлат тилига нотариал тасдиқланган таржимаси.

10. Бошқарма таълим олганлик тўғрисидаги ҳужжатда кўрсатилган ўқув юртининг ўша давлатга тегишли рўйхатда (легализация рўйхатида) борлигини текшириб, ҳужжатнинг иловасида кўрсатилган фанлар ва махсус курслар Ўзбекистон Республикасида ушбу ёки унга турли йўналишдаги мутахассисликлар бўйича тасдиқланган ўқув дастурига мос келиш-келмаслигини асосан мутахассислик фанлар бўйича аниқлайди ва энг кўпи билан бир ой муддатда тегишли қарорини чиқаради. Бошқарма лозим бўлган ҳолларда тегишли ўқув юрти, маҳаллий ва хорижий ташкилотлардан аниқлаштирувчи ҳужжатларни сўраб олиши мумкин.

11. Ариза берувчи, шунингдек, ўз тайёргарлиги ҳақида бошқа ҳужжатларни, жумладан, таълим олишнинг кейинги даражалари, касбий фаолият билан шуғулланиши мумкинлиги, амалий тажриба ҳақида ҳужжатларни ҳам тақдим этишга ҳақлидир. Тан олиш ва эквивалентлигини қайд қилиш учун зарур бўлган материаллар Ўзбекистон Республикаси давлат тилига нотариал тасдиқланган таржималари билан тақдим этилади.

Хорижий давлатларда таълим олганлик тўғрисидаги ҳужжатларни тан олиш жараёнига қўйиладиган талаблар.

12.Хорижий давлатларда таълим олганлик тўғрисидаги ҳужжатларни тан олиш жараёни халқаро битимлар ва тавсиялар, Ўзбекистон Республикаси узлуксиз таълим тизимининг давлат таълим стандартлари, меъёрий ҳужжатлар асосида амалга оширилади.

13.Таълим тўғрисидаги ҳужжатни тан олиш учун:

таълим тўғрисидаги ҳужжатни берган таълим муассасаси ўзи жойлашган давлатнинг ваколатли органлари томонидан тан олинган бўлиши;

таълим тўғрисидаги ҳужжат берилган давлатда тан олинган бўлиши;

таълим тўғрисидаги ҳужжатни тан олиниши Ўзбекистон Республикаси билан давлатлараро битимда кўзда тутилган (кооперация усули ёки мақсадли ўқитиш йўли билан олинган таълим бундан мустасно) бўлиши зарур.

Хорижий давлатларда таълим олганлик тўғрисидаги ҳужжатларни нострификациялашга қўйиладиган талаблар.

14.Хорижий давлатларда таълим олганлик тўғрисидаги ҳужжатларни нострификациялашда ушбу давлатларнинг таълим тўғрисидаги ҳужжатларни тан олгандан кейин уларнинг Ўзбекистон Республикаси давлат таълим стандартларига мослиги аниқланади.

Эквивалентликни қайд этиш жараёни махсус экспертиза орқали ўтказилади.

15.Махсус экспертиза қуйидагиларни ҳисобга олган ҳолда амалга оширилади:

– ўқув режалари ва дастурларининг мазмуни ҳамда мувофиқлиги;

– кириш синовларининг мавжудлиги;

– имтиҳонлар ва синовлар тизими;

– таълим олувчининг ўқиш давридаги баҳолари (эришган натижалари рейтинги, ўзлаштириш);

– ўзлаштирилган фанлар ҳажми (фанларнинг номи ва соатлар миқдори);

– амалиётнинг мавжудлиги ва унинг давомийлиги;

– якуний малака аттестациясининг мавжудлиги ва даражаси;

– битирув малака ишининг мавжудлиги;

– қўшимча таълимнинг мавжудлиги;

Олинган билимлар ва тажриба якуний тайёргарлик нуқтаи назаридан ўқув режалари ва таълим услубиятида бўлиши мумкин бўлган фарқларни эътироф этган ҳолда баҳоланади.

16.Эквивалентлик тўғрисидаги хулоса қуйидагилар асосида қабул қилинади:

– таълим тўғрисидаги ҳужжатларни тан олиш тўғрисидаги ижобий хулоса;

– Ўзбекистон Республикаси ва таълим тўғрисидаги ҳужжатлар берилган мамлакатдаги таълим тузилмасига қўйилган умумий талабларнинг мослиги;

– таълим мазмунининг мослиги тўғрисидаги экспертизанинг ижобий хулосаси;

таълим тўғрисидаги ҳужжатларнинг эквивалентлиги ҳақидаги Ўзбекистон Республикаси томонидан имзоланган халқаро ва давлатлараро битимлар ва шартномалар мавжуд ҳолида эквивалентлик тўғрисидаги хулоса мазкур халқаро битимлар ва шартномаларга мувофиқ амалга оширилади.

17.Хорижий давлатларда таълим олганлик тўғрисидаги ҳужжатларда кўрсатиб ўтилган тайёргарлик соҳаси Ўзбекистон Республикасида амалда бўлган умумий ўрта, ўрта махсус касб-ҳунар ва олий таълим йўналишлари рўйхатига мос келмаса (кооперация йўли билан ёки мақсадли таълим олган ариза берувчининг ҳужжатлари бундан мустасно) ёки ўқитиш ҳамда тайёрлаш Ўзбекистон Республикасида олиб борилмайдиган таълим йўналишлари, мутахассисликлар ва соҳаларда амалга оширилган бўлса, мазкур ҳужжатларнинг эквивалентлигини қайд этиш масаласи экспертлардан иборат махсус комиссия томонидан кўриб чиқилади.

18.Хорижий давлатларда таълим олганлик тўғрисидаги ҳужжатларнинг эквивалентлиги тўғрисидаги салбий хулоса қуйидаги ҳолларда қабул қилиниши мумкин.

– хорижий давлатларда профессионал маълумот тўғрисидаги ҳужжат берадиган таълимнинг умумий меъёрий даври (тўлиқ ўрта маълумот олингандан кейин) Ўзбекистон Республикаси таълим стандартларида назарда тутилган даврдан бир йилдан кам бўлса;

– таълим тўғрисидаги ҳужжат берилган мамлакатда унинг эгасига Ўзбекистондагига қараганда кам академик ва профессионал ҳуқуқлар берилган бўлса (масалан, ҳужжат эгаси олий ўқув юртларига, магистратура ёки докторантурага кириш, профессионал фаолият билан шуғулланиш ҳуқуқига эга эмаслиги);

– маълумот Ўзбекистон Республикаси қонунчилигида кўзда тутилмаган таълим шаклида олинган бўлса.

19.Хорижий давлатларда таълим олганлик тўғрисидаги ҳужжатларнинг эквивалентлигини қайд этиш жараёни халқаро битимлар ва тавсиялар, Ўзбекистон Республикаси узлуксиз таълим тизимининг давлат таълим стандартлари, меъёрий ҳужжатлари асосида амалга оширилади.

Бошқармага тақдим этилган материалларни кўриб чиқиш тартиби.

20.Ҳужжат эгаси манфаатдор ташкилот ариза ва бошқа ҳужжатларни ушбу Низомнинг 9-бандига мувофиқ бошқармага тақдим этади.

21.Бошқарма тан олиш ва эквивалентлигини қайд этиш жараёни учун барча зарур ҳужжатлар мавжудлигини аниқлайди ва ушбу материалларни ваколатли эксперт комиссиясига юборади. Тан олиш ёки эквивалентлигини қайд этиш жараёни учун талаб қилинган материаллардан бирининг йўқлиги аниқланган тақдирда ҳужжатлар ариза берувчига қайтарилади.

22.Эксперт комиссиялари Бошқарма томонидан Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Халқ таълими вазирлиги, Адлия вазирлиги ҳамда бошқа манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда тегишли таълим йўналиши (мутахассислик)лари бўйича ташкил этилади. Ушбу комиссиялар таркибига етук олимлар ва мутахассислар киради. Комиссиялар фаолиятига Бошқарма раҳбарлик қилади.

23.Экспертиза давлат тили стандартлари, таълим муассасасини ўзлари жойлашган давлатларда белгиланган тартибда аккредитация қилиш ҳақидаги ҳужжат, кўрсатиб ўтилган таълим йўналиш (мутахассислик)лари бўйича ўқув режалари, ўқитилган ўқув фанларининг дастурлари, малака тавсифномалари ва Ўзбекистон Республикасининг бошқа меъёрий ҳужжатлари асосида амалга оширилади.

24.Эксперт комиссияси зарур ҳолларда (таълим муассасасининг салоҳияти ва нуфузини мавжуд ҳужжатлар асосида аниқлаш имкони бўлмаса, фанлар рўйхатга ва ҳажмдаги фарқлар мавжудлиги ҳамда бошқа ҳолларда) айрим таълим фанлари бўйича махсус синовлар ўтказиш мақсадга мувофиқлиги тўғрисида Бошқармага таклиф киритиши мумкин.

25.Эксперт комиссияси хорижий давлатларнинг таълим тўғрисидаги ҳужжатларини ўрганиб чиқиб, зарур ҳолларда мазкур Низомнинг 24-бандида назарда тутилган синовларни ўтказиб тегишли хулоса тайёрлайди ва уни Бошқармага тақдим этади.

26.Бошқарма эксперт комиссиясининг хулосаси ва таклифини кўриб чиқиб, таълим тўғрисидаги ҳужжатларнинг эквивалентлиги ёки уни рад этиш ҳақида қарор қилади.

27.Маълумот тўғрисидаги ҳужжатнинг эквивалент эканлигини қайд этилганлиги ҳақидаги қарор ҳужжатнинг эгасига махсус гувоҳнома бериш тўғрисида тегишли буйруқ чиқаришга асос бўлиб хизмат қилади. Ҳужжат эгасининг маълумот тўғрисидаги ҳужжати гувоҳнома билан биргаликда тақдим этилганда, Ўзбекистон Республикаси ҳудудида қонуний кучга эга бўлади.

28.Тугалланмаган маълумот тўғрисидаги ҳужжатни тан олиш ҳақидаги гувоҳнома унинг эгасига Ўзбекистон Республикасининг тегишли даражадаги таълим дастурларини амалга оширувчи таълим муассасасига имтиҳонлар, якуний баҳолар ва синовларни ҳисобга олган ҳолда ўқишни давом эттириш ҳуқуқини беради. Бунда хорижий давлатлар томонидан берилган тугалланмаган таълим тўғрисидаги ҳужжат академик маълумотнома сифатида қабул қилинади.

29.Ариза берувчининг ҳужжатларини кўриб чиқиш ва қарор қабул қилиш муддати барча зарур ҳужжатлар тақдим этилган кундан бошлаб бир ойдан ошмаслиги керак.

30.Таълим тўғрисидаги ҳужжатни тан олиш ёки эквивалентлигини қайд этиш ҳақидаги гувоҳнома шахсан ариза берувчига ёки унинг топшириғига биноан керакли ҳужжатларга эга бўлган қонуний вакилига берилади.

31.Ўқув режаларидаги тафовутларни топшириш ёки махсус синовлардан ўтиш муддати ариза берувчининг розилиги билан белгиланади. Синовларни ташкил этиш ва ўтказиш учун талаб этиладиган вақт мазкур Низомнинг 24-бандида назарда тутилган муддатга кирмайди.

32. Ўрта махсус ва олий таълим тўғрисидаги ҳужжатларни тан олиш ва эквивалентлигини қайд қилиш тўлов шартнома асосида амалга оширилади. Тўлов миқдори амалдаги белгиланган энг кам иш ҳақи миқдорида белгиланади.

33.Диплом ва эквивалентлигини қайд этиш тўғрисидаги гувоҳнома унинг эгасига Ўзбекистон Республикасидаги таълим муассасасида навбатдаги босқичда ўқишни давом эттириш ёки касбий фаолият билан шуғулланиш ҳуқуқини беради.

34.Тан олиш ва эквивалентлигини қайд этиш натижалари юзасидан шикоят ва аризалар Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилиги асосида кўриб чиқилади.

Ҳужжатларни (диплом) нострификациялаш илгари Тошкент шаҳрига келиб амалга оширилар эди, хозирда Давлат тест маркази таркибидаги Кадрлар тайёрлаш сифатини назорат қилиш, педагог кадрлар ва таълим муассасалари аттестацияси бошқармаси томонидан Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятларда амалга ошириляпти. Бу бошқарманинг жойлардаги вакилларига мурожаат этилса бир неча гуруҳларнинг йиғилишига қараб ўша ернинг ўзида эксперт комиссияси иш олиб бориши мумкин.

Касаба уюшма тадбири

“ТЎРТ КАРРА ЙЎҚ”

шиори остида ўтган мусобақалар

Ҳазрати инсон дунёдаги энг олий зотдир ва барча олий фазилатлар ҳам унда мужассам. Лекин шу билан бирга чекиш, спиртли ичимликлар ичиш, гиёҳвандлик, аср вабоси - СПИД каби иллатлар ҳам борки, улардан қутилишнинг ягона чораси соғлом турмуш тарзидир.

Қўқон шаҳар халқ таълими бўлими ҳамда шаҳар таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси вилоят вакиллиги томонидан ўтказилган "Тўрт карра йўқ" шиори остида ўтган мусобақалар кўпчиликда илиқ таассурот қолдирди.

– Мусобақа ўтказишдан асосий мақсадимиз, педагог-ходимлар ўртасида спортни оммалаштириш ҳамда ўқувчи-ёшларга намуна бўлишдан иборат эди, – дейди таълим ва фан ходимлари касаба уюшма Марказий кенгашининг Қўқон шаҳар вакили Собирхўжа Саидходжаев. – Тадбир давомида барча мактабларда ҳудудий босқичлар ўтказилиб, ғолиблар аниқланди. Баҳслар якунида иштирокчиларга "Тўрт

карра йўқ" ёзуви туширилган футболкалар совға қилинди.

Спортнинг волейбол, мини футбол, стол тенниси, армрестлинг, шоҳмот, шашка, теннис, арқон тортиш турлари бўйича ўтган мусобақалар қарийб бир ой давомида ўтказилди. Халқимизнинг севимли байрами Наврўз арафасида мусобақанинг биринчи босқичи якун топди. Финал босқичига йўл олган мактаб жамоалари баҳсларга яхши тайёргарлик кўрганликларини исботладилар. Арқон тортиш мусобақаларида 37-мактаб жамоаси ғолибликни қўлга киритди. Армрестлинг тури бўйича 20-мактаб ўқитувчиси А.Ибулаева ҳамда А.Кенжаевлар кучли эканликларини намойиш этишди. Волейболчилар баҳсида эркаклар ўртасида 27-мактаб жамоаси, аёллар ўртасида эса 36-мактаб жамоаси ғолиб чиқди. Ақл қайроғи шоҳмот мусобақаларида 26-,41-мактаблар, шашка тури бўйича 27-мактаб вакиллари биринчи ўринни эгаллашди. Катта теннис мусобақаларида халқ таълими бўлими жамоаси, стол тенниси бўйича 11-мактаб жамоалари устун келди. Қизиқарли ўтган мини футбол беллашувларида биринчи ўринни 6-ҳудуд жамоаси қўлга киритди.

Ғолиб ва совриндорлар муносиб тақдирланишди.

А.ЮНУСОВ,
“Ишонч” мухбири

ЎЗБЕКИСТОН ҚИЗЛАРИ ПОРТУГАЛИЯДА

Португалияда бадиий гимнастика бўйича гран-при туркумига кирувчи халқаро турнирда 30 дан ортиқ мамлакатдан келган юздан зиёд спортчи қаторида тўрт нафар ўзбекистонлик гимнастикачи ҳам иштирок этди.

Бадиий гимнастика бўйича спорт усталари ўртасидаги баҳсларда Маргарита Алимова кўпкурашда финал беллашувларида иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритди. Иқтидорли гимнастикачимиз булавада тўртинчи, тўп ёрдамида бажарилган машқ бўйича олтинчи ўринни эгаллади. Афсуски, Екатерина Бабина финалга чиқолмади.

Спорт усталигига номзод гимнастикачилар баҳсида Ульяна Трофимова ҳамда Жамила Раҳматова кўпкураш бўйича кучлилар сирасидан жой олди. Ульяна Трофимованинг булава ёрдамида бажарган чиқиши турнир ҳакамлари томонидан юқори баҳоланди ва ҳамюртимиз кумуш медалга сазовор бўлди. Жамила Раҳматова эса кучли еттиликка кирди.

(ЎзА)

Ташаббус

Деҳқончекликлар туман ҳокимини далада, чорва фермасида, трактор паркида, маҳалладаги йиғинларда учратишга одатланган эдилар. Яқиндан бошлаб унинг ташландиқ ўйингоҳда тез-тез йиғилиш ўтказиши ҳаммани қизиқтириб қолди. Учоёқ асбоб кўтарган харитачилар пайдо бўлгач, кўп ўтмай, қўша-қўша грейдерлар ишга киришдилар. Тракторлар наъраси уларга қўшилди. Қум, шағал, тош, ғишт буюмлари ўйингоҳда тўлиб кетди.

ҚИШЛОҚ ЎЙИНГОҲИ

Деҳқончекликлар шундагина эски, ғариб футбол майдони ўрнида, болакайлар учун шинам ўйингоҳ қурилаётгани, қурилишни назорат қилиш учун ҳокимлик штаби тузилганлиги, туманнинг каттаю кичиги шу юмушга кўмаклашаётганини пайқадилар. Спорт мажмуи қурилиши бўйича халқ ҳашари шу тариқа бошланиб кетди. Хайрли тадбирдан қувонган деҳқончекликлар сумалакнинг, кўк сомсаларнинг олдини ҳашарчилар билан баҳам кўрардилар.

Бугун бу ерда ажойиб спорт мажмуи қад ростлаган. Панжарали дарвозадан киришингиз билан кўм-кўк арчаларга, ораста хиёбонлардаги ранго-ранг гулу-райҳонларга кўзингиз тушиб қулфидилингиз очилиб кетади. Қизил қум сепилган йўлкаларда ҳавасга қадам ташлайсиз. Ёнбош ариқлардан сувлар жилдираб оқиб турипти. Ана янги ўйингоҳга кўчиб ўтган 2-болалар ва ўсмирлар спорт мактабининг ёш полвонлари билан Кўприкбоши маҳалласининг ҳаваскор алпомишлари бел олишмоқда. Томошабинлар ғолибларни қарсаклар билан олқишламоқда. Атрофлари сим тўр билан ўралган волейбол майдонида қишлоқдаги 17-мактаб спортчилари қўшни мактаб ўқувчилари билан учрашув ўтказмоқда. Томошабинларнинг қий-чувларидан беллашувнинг қизғин бораётганини билиш мумкин...

Илгари ўйингоҳ қаршисида ярим вайрона тикувчилик устахонаси бўларди. Бугун унинг ўрнида дераза ойналарида қуёш нури ўйнаётган кўркам бино қад кўтарган. Бунда спортчилар учун душ, дам олиш хонаси мавжуд. Айвонлар остида томошабинлар ораста, қулай ўриндиқлардан жой олишган. Айвон шундай муҳандислик лойиҳаси асосида қурилганки, томошабинни саратон оташларидан, елвизаклардан асрайди. Қуёш тиғи ёки кузак ёмғирларининг чаккаси қопламаларни шикастлантирмайди.

Савлат тўкиб турган иншоот саҳнасида ринг, қуйироқда эса, тренажёрлар жойлашган. Қўл ва оёқ, бел мускулларини қувватлантирадиган спорт ускуна, жиҳозлари қиз ва йигитлар ихтиёрида. Ишдан сўнг клуб ҳаваскор боксчилар, гимнастикачилар, енгил атлетикачилар билан доимо гавжум бўлиши сабаби шундан. Кириш зали теннис ихлосмандлари хизматида.

2,5 минг ўринга мўжалланган янги спорт мажмуини барпо қилишда вилоят, туман ҳокимлигининг, қишлоқ жамоатчилигининг ёрдами катта бўлди. Жами 50 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ва таъмирлаш ишлари амалга оширилди. 100 га яқин ташкилот ва муассаса ҳомийлик кўмаги кўрсатди. Туман йўл қурилиш, коммунал-хўжалик идоралари ўз маблағлари ҳисобидан ободончилик ва кўкаламзорлаштириш юмушларини бажарди.

“Деҳқончек” ширкат хўжалиги тренажёрлар хонаси, бокс рингини жиҳозлашда жонбозлик кўрсатди. “Қўштепа” ширкат хўжалиги ҳамда “Ирстрой” жамоаси кураш майдони, гандбол ўйингоҳи, душхона қурилишини фойдаланишга топширишда ўз ҳиссасини қўшди. Туман халқ таълими бўлими томонидан 5 миллион сўмлик спорт инвентарлари харид қилинди. Муҳаммаджон Мамажонов оқсоқол бўлган “Деҳқончек” маҳалла фуқаролари йиғини ҳашарчилари қурувчиларга елкадош бўлдилар.

Халқимиз фарзандлари камоли учун доим куйибёниб яшайди. Қишлоқда ўсмир ёшлар учун спорт мажмуи бунёд этилишини билган тадбиркорлар ҳам ҳиммат камарини боғладилар. Неъматжон Қўзиев, Ҳамдамжон Маматкаримов, Солижон Маматов каби фермерлар, ишбилармонлар шахсий маблағларини сарфлаб мажмуа ҳудудига асфальт ётқизиш, сув қувурларини ўтказиш ва бошқа муҳандислик иншоотларини ишга туширишда кўмаклашдилар.

Мажмуанинг спорт йўриқчиси Носиржон Акбаровни мулоқотга чорлаймиз.

- Деҳқончекликларнинг ўз спорт юлдузлари бор - дейди у. - “Умид ниҳоллари” мусобақасининг совриндори бокс устаси Озодбек Раҳмонов, стол тенниси бўйича вилоят чемпиони Нафосатхон Аҳмаджонова, “чарм қўлқоп” соҳиби мураббий Шермурод Юсуповларни танимаган мухлис йўқ. Айни кунда қишлоқда уларнинг 300 га яқин издошлари спорт билан шуғулланмоқдалар. Мажмуада 10 та спорт тўгараклари ишқибозлар билан машғулотлар олиб бормоқда. Яқин кунларда қўл тўпи, футбол, арқон, тортиш бўйича маҳаллалараро спорт беллашувларига ҳозирлик кўраяпмиз.

Бугун “Деҳқончек” спорт мажмуи Қўрғонтепа туманидагина эмас, бутун вилоят спортчиларининг ҳавасини келтирмоқда.

С.РЎЗИМАТОВ,
“Ишонч” мухбири

“Пахтакор” мухлислари ўз севимли жамоаси ушбу мавсумда намойиш этаётган ўйиндан унчалик қониқмаётганликлари бор гап. Гарчанд клуб “Тошкент халқаро турнири” ғолиби бўлган эса-да, Осиё чемпионлар лигасидаги кутилмаган қоқилишлар кўпчиликни хафа қилиб қўйди. Боз устига миллий терма жамоамиз таркибига жалб қилинган футболчиларнинг нурсиз ўйини ортиқ даражада ранжитди.

УЧТА ЙИРИК ҲИСОБ

бир тур учун бу кўп эмасми?

Ана шу мушоҳадалар соясида мамлакат чемпионатида команда қўлга киритаётган ғалабалар беихтиёр яна бир - тағин-да ҳайрон қолдирувчи фикр-мулоҳазаларга ундайди. Наҳотки бошқа жамоаларимиз шу қадар кучсиз бўлса? Балки жуда ёш футболчилардан ташкил топган "Сўғдиёна"нинг Тошкентда 0:5 ҳисобида мағлуб бўлишини тушуниш ва кечириш мумкиндир. Аммо "Бухоро"га нима бўлди? Яна ўз майдонида-я?! Очиғи, "Пахтакор" сафарда тўп суриб 8:0 ҳисобида зафар қучади, деб энг ашаддий ишқибозлар ҳам ўйламаган бўлсалар керак. Ушбу учрашувда Анвар Солиев "хет-трик"ка эришиб, тўпурарлар баҳсида 5 та гол билан пешқадам бўлиб олди. З. Холмуродов ("Насаф") ва А. Бердиев ("Нефтчи") ҳисобида эса 4 гол бор.

Дарвоқе, биз номини зикр этган тўпурарлар иштирок этаётган жамоалар ҳам худди "Пахтакор" каби ушбу турда йирик ҳисобда ғалаба қозондилар. "Нефтчи" - "Тўполанг" ва "Насаф" - "Қизилқум" командалари ўртасида кечган ўйин бир хил - 4:0 ҳисобида якун топди.

Ҳозир турнир жадвалида юзага келган вазиятни, "Самарқанд-Д" эгаллаб турган ўринни истисно қилганда, одатий ҳол деб баҳолаш мумкин. Узоқ йиллар "Насаф" да фаолият кўрсатган Баҳром Ҳакимов чамаси Самарқандда ҳам мўъжиза кўрсатишга астойдил бел боғлаганга ўхшайди. Кичик ҳисобда бўлсада, икки турда икки ғалабага эришишнинг ўзи эмас. Айниқса, биринчи лигада тўп суришга маҳкум этилган ва фақат бахтли тасодиф туфайлигина олий лигадаги ўрнини қайта эгаллаган жамоа учун.

Шундай илиқ фикрларни Муборакнинг "Машъал" жамоасига нисбатан айтсак, ўйлаймизки, ҳеч ким эътироз билдирмайди. Айниқса, "Навбаҳор" билан ўтказилган учрашув Виктор Жалиловнинг нияти анчайин улуғ эканлигини тасдиқлади. Ўйинда Миржалол Қосимов қатнашмаган бўлса ҳам унинг жамоадошлари ёмон таассурот қолдирмади. Матч тенг курашлар остида ўтди, 87-дақиқада Ш. Мирхолдиршоев томонидан амалга оширилган голгина майдон эгаларининг кичик устунлигини таъминлади. Ҳисоб - 2:1.

Шундай ҳисоб Тошкентда - "Трактор" ва "Локомотив" ўртасидаги беллашувда ҳам юз берди. Фақат бу гал ғалаба меҳмонларга насиб этди.

Битта учрашувда ҳисоб очилмади. "Сўғдиёна" - "Металлург" - 0:0.

ТУРНИР ЖАДВАЛИ

	Ў	Ю	Д	М	Т - Н	О
1. "Пахтакор"	2	2	0	0	13 - 0	6
2. "Насаф"	2	2	0	0	8 - 0	6
3. "Нефтчи"	2	2	0	0	7 - 1	6
4. "Машъал"	2	2	0	0	3 - 1	6
5. "Самарқанд-Д"	2	2	0	0	2 - 0	6
6. "Навбаҳор"	2	1	0	1	4 - 2	3
7. "Локомотив"	2	1	0	1	2 - 2	3
8. "Тўполанг"	2	1	0	1	3 - 5	3
9. "Металлург"	2	0	1	1	1 - 3	1
10. "Сўғдиёна"	2	0	1	1	0 - 5	1
11. "Трактор"	2	0	0	2	1 - 5	0
12. "Шўртан"	2	0	0	2	0 - 5	0
13. "Қизилқум"	2	0	0	2	0 - 5	0
14. "Бухоро"	2	0	0	2	1 - 11	0

ФОРИШЛИК ТАЭКВАНДОЧИЛАР

уларни Кореяда ҳам билишади

Фориш туманида Қанот Бойсенов раҳбарлик қилаётган «Бекпўлат» таэквандо клубининг фаолият кўрсатаётганига ҳали унчалик кўп муддат бўлгани йўқ. Шу давр ичида таэквандочилар нафақат туман, вилоят, балки республика халқаро турнирларида ҳам қатнашишга улгуришди. Айни пайтда клубда 70 нафар ўғил-қиз шуғулланмоқда. Машғулотлар ҳафтанинг тоқ кунлари Хонбанди, жуфт кунлари эса Янгиқишлоқ шаҳарчаси маданият саройининг спорт залида ўтказилади.

Республикамизда ўтказилган халқаро турнирда Абай номли 9-мактабнинг 8-синф ўқувчиси Бекзод Нуркешов иккинчи ўринни эгаллади.

Ёшларнинг таэквандо клубига бўлган қизиқиши тобора ортаяпти. Натижалар ҳам чакки бўлмаяпти.

– Клубимиз фаолиятига хорижликлар ҳам қизиқиб қолишди, – дейди клуб раҳбари. – Корея республикасининг Хан-Янг спорт академияси билан ҳамкорликни бошлаб юбордик. Улар биз юборган фотосуратлар, видеокассеталар орқали клубимиз фаолияти билан танишиб, ижобий баҳо бердилар. Кореяда чоп этилаётган рангли спорт журналларида клубимиз ёш таэквандочиларининг фотосуратлари ҳамда улар ҳақида мақолалар бериб бориляпти.

Фахр

Клубга «Учқулоқ» кони ҳомийлик қилмоқда. Таэквандочиларнинг мақсади туманда бу спорт турини ривожлантириш ҳамда жаҳон турнирларида муваффақиятли иштирок этишдир.

Н.БЎРИЕВ

Суратларда: клуб аъзоси, туман қишлоқ хўжалик касб-ҳунар коллежи талабаси, қора белбоғ ДАН соҳиби Ҳасан Бурхонов; болалар спортини ривожлантириш туман бўлими раҳбари Шерали Каттабеков ёшлар даврасида.

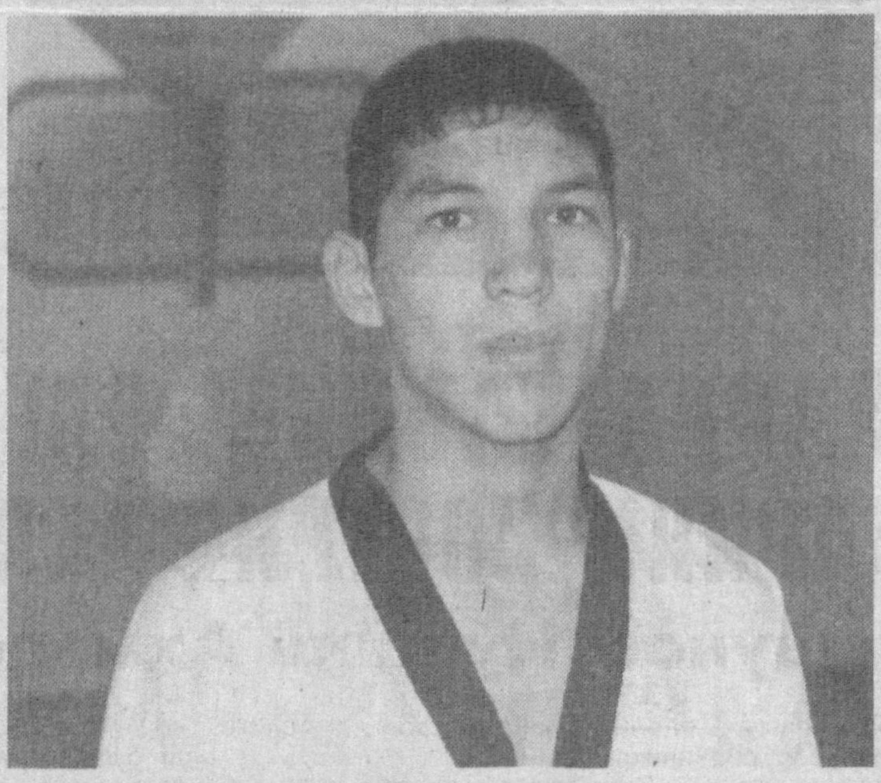

Футбол-тест

4. «Қора кийимлилар» ибораси футболда кимларга нисбатан ишлатилади?
А) Дарвозабонларга
В) Мураббийларга
С) Тўғри жавоб йўқ
Д) Ҳакамларга

5. Эрон миллий терма жамоасининг «Бавария» клуби сафида тўп сурадиган легионери...
А) Али Дайи
В) Воҳид Хошимиян
С) Жавад Некунам
Д) Иброҳим Мирзапур

КЎРКАМ, ГЎЗАЛ ВА ЭПЧИЛ

Болалар спортини ривожлантиришга жиддий эътибор берилаётганлиги туфайли бу соҳадаги муаммолар ўз ечимини топмоқда. Нукус шаҳар халқ таълими бўлимига қарашли 4-болалар ва ўсмирлар спорт мактаби иш бошлаганига чорак асрдан ошди. Илм даргоҳида камолга етган ёшлар орасида довруғли спортчилар бўлиб етишган ёшлар бор.

Бошқа йўналишлар қатори спортнинг бадиий гимнастика тури ҳам кенг йўлга қўйилганлиги ўқувчиларда катта қизиқиш уйғотди. Бир вақтлар мактабда таълим олган Бўтакўз Баятонованинг донғи мамлакатга ёйилган. Ўзбекистон ва Осиё биринчиликларида кўп бора қатнашган қорақалпоқ қизига мусобақаларда ҳамиша омад кулиб боққан.

Спортга дастлабки қадамларини ушбу масканда бошлаган Улуғбек Эломонов ва Улуғбек Одилбеков Тошкентдаги республика олимпия захиралари коллежини аъло баҳоларга битириб, олий ўқув юртининг жисмоний маданият факультетига тест синовларисиз қабул қилиндилар. Улар спорт гимнастикаси бўйича республика терма жамоасининг аъзолари, мамлакат ва халқаро мусобақаларнинг фаол иштирокчилари ҳисобланишади.

Улсара Ембергенова ва Юлия Кимни Оролбўйида гўзаллик маликалари деб аташади. Улсара ёшлар ўртасида ўтказилган Ўзбекистон биринчилигида, Юлия Халқ таълими вазирлигининг «Ёшлик» спорт жамияти уюштирган мусобақаларида қатнашиб, юксак кўрсаткичга эришди.

– Мактабимизда 400 нафар иқтидорли ёшлар шуғулланишяпти, – дейди ўқув муассасаси раҳбари Ойсулув Сейтжанова. – Ўн нафар мураббий, 2 нафар хореограф, 2 та аккомпониатор спорт ва бадиий гимнастика турларидан сабоқ бераяпти. Бадиий гимнастика қизларни кўркам, гўзал ва эпчил қилиш билан бирга уларнинг ақлини пешлайди, руҳиятини мустаҳкамлайди. Бундай машғулотларга ҳамма ҳам жалб этилавермайди. Мураббийлар шаҳар мактабларида бўлиб, бўлажак ўқувчиларни ўзлари танлашади.

Ўқув-тарбия ишларини йўлга қўйиш, моддий-техника базасини мустаҳкамлашда Қорақалпоғистон халқ таълими ва соғлиқни сақлаш вазирликлари, шаҳар халқ таълими бўлими доимо қўллаб-қувватлаб келишаяпти. Жамоада ишлаётган мураббийлар орасида кўп йиллик самарали меҳнати туфайли ҳурмат қозонган кишилар кўпчиликни ташкил этади. Спорт гимнастикаси муаллимаси Ўлжон Тожимуродова, бадиий гимнастика бўйича мураббий Гулбаҳор Бобожоновалар тажрибали устоз Вера Черекашинанинг маслаҳатлари асосида иш юритиб, машғулотларни юқори савияда олиб боришяпти.

Мураббийлар кўрсатмаларига қатъий амал қилаётган Дилфуза Жанабоева, Дилноза Жулдосбоева, Дилфуза Қарлибоева, Катя Ефремова, Жадира Бозорбоева каби иқтидорли қизлар бадиий гимнастика сирларини пухта эгаллашяпти. Жисмоний ва маънавий соғлом авлодни тарбиялаш соҳасида спорт мактабида амалга оширилаётган ибратли ишлардан ўрнак олса арзийди.

И.ТИЛЛАЕВ

КУЧИНГИЗНИ СИНАБ КЎРИНГ

1. Қуйида берилган жамоалар орасидан Аргентинанинг машҳур клуби номини топинг.
А) «Монс»
В) «Бока Хуниорс»
С) «Пачука»
Д) «Атлетико Жуниорс»

2. Бу йилги УЕФА кубоги мусобақасида муваффақиятли қатнашаётган Россия жамоаси ...
А) «Спартак»
В) «Локомотив»
С) ЦСКА
Д) «Динамо»

3. «Пахтакор»нинг миллий чемпионатимиздаги энг паст кўрсаткичи нечанчи ўрин эканлиги биласизми?
А) 8-ўрин
В) 10-ўрин
С) 2-ўрин
Д) Тўғри жавоб йўқ.

6. «Нефтчи»нинг собиқ аъзоси Сергей Ни ҳозир қайси жамоа шарафини ҳимоя қилмоқда?
А) «Машъал»
В) «Пахтакор»
С) «Қизилқум»
Д) «Самарқанд-Д»

7. Яқинда ўзининг 400-голини киритган Англия футболининг тирик афсонаси...
А) Пол Гаскойн
В) Алан Ширер
С) Майкл Оуэн
Д) Дэвид Бекхэм

Давлат муассасалари ва жамоат хизмати ходимлари касаба уюшмаси Тошкент шаҳар Кенгаши Тошкент шаҳар Ҳокимияти Инвестиция бош бошқармаси ходимлари касаба уюшма қўмитасининг раиси Ферузa Хўжаевага волидаи муҳтарамаси **ХАЙРИНИСО** **ая**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади

ISHONCH
МУАССИС: Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси

Бош муҳаррир Мирғиёс ҚАЮМОВ

Таҳрир ҳайъати:
Эркин Воҳидов, Сайёра Рашидова, Жория Алимхўжаева, Маъмура Одилова, Маҳмуджон Расулов, Элёр Ёқубов, Зайниддин Рихсиев (бош муҳаррир биринчи ўринбосари), Виктор Зверев (бош муҳаррир ўринбосари «Ишонч-Доверие»), Мирзоҳид Содиқов, Шамсиддин Эсонбоев, Қудратилла Рафиқов, Мирфозил Олимов.

E-mail: ishonch@dostlink.net; ishonch1@dostlink.net

ТЕЛЕФОНЛАР:
Котибият 56-52-78;
Хатлар бўлими 56-85-43;

Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган

Босишга топшириш вақти - 21.00
Топширилди - 21.40

Манзилимиз: 700165, Тошкент шаҳри, «Бухоро» кўчаси, 24-уй. Нашр кўрсаткичи: 133; 134
Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 035-рақам билан рўйхатга олинган.
IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Офсет усулида босилди. Бичими А-2. Ҳажми 2 босма табоқ. Сотувда эркин нархда.

«Шарқ» нашриёт—матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41—уй.

Тиражи: 15163 Буюртма Г— 314 12345